

LIETUVIŲ
DIENOS

DALILA MAGDALENA MACKIALIENĖ, LOS ANGELES DRAMOS SAMBŪRIO REŽISIERĖ

LITHUANIAN DAYS
MARCH 1981

1981 M. KOVO MĖN.

L I E T U V I U

DIENOS

LITHUANIAN DAYS

(ISSN : 0024-2950)

4364 Sunset Blvd.—Hollywood, CA 90029

Telefonas: 664-2919

1981, balandis Nr. 4 (313)
April, 1981 No. 4 (313)

Eina XXXII metai
Volume XXXII

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU", LEISTU 1946-49 M.

"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH
"CALIFORNIA LITHUANIAN, PUBLISHED 1946-49.

Redaguoja
REDAKCIJINĖ KOLEGIJA

Rūta Skirius, MPA
Margis Matulionis, MA
English Editorial Staff

Antanas F. Skirius
Leidėjas/Publisher

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or Lithuanian Days magazine

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį
Use of material from "Lithuanian Days"
permissible only with indication of this source.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukiamas prenumeratą, skaitytojas administraciją informuoja laišku.

Subscription will be renewed automatically at expiration date. If subscription is to be discontinued, notice to that effect should be sent to the publication.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpjūčio mėn.

Published monthly, except July and August

Please send any changes of address to:
LITHUANIAN DAYS
4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029
Allow six weeks for the change.

Atskiro nr. kaina \$1.80 Single Copy \$1.80

Prenumerata \$18.00, Kanadoje \$20.00

Subscription \$18.00 Per Year, Canada \$20.00

Garbės prenumerata/Honorary subscription \$30.00
"Second Class Postage Paid at Los Angeles, Calif."

VIRSELIAI / COVERS

FRONT COVER

DALILA MAGDALENA MACKIALA

Dalila Mackiala has been acting since elementary school in various amateur productions. She attended the Kaunas Conservatory and sang in the choirs of the Vilnius Philharmonic and the opera. She was also a member of a theater lover's group in Adelaide, Australia, where her talents as an actress emerged. Emigrating to Cleveland, U.S.A., in 1958, she worked in the "Vaidilos" theatre group with Petras Mazelis, but she acquired most of her fame as the director of the Los Angeles Drama Ensemble.

D. Mackiala had become, in 1962, the director of a group which had already established a history of success. During the following 18 years, under her leadership the Ensemble presented a whole series of Lithuanian drama productions to the Lithuanian public.

She nevertheless finds time to teach at the Lithuanian Saturday School and this, coupled with her activities as a director of the stage, enables her to re-Lithuanize a large number of young actors by improving their pronunciation and vocabulary.

She was an editor of "Lithuanian Days" for several years and belongs to the Fine Arts Club and the Daughters of Lithuania.

NOTICE TO OUR CANADIAN SUBSCRIBERS

In making remittances for subscriptions to "Lithuanian Days," please make out your checks in the following amounts:

On U.S. Banks—\$18.00

On Canadian Bank Checks-U.S. dollars—\$20.00.

Didžiausias kailiu pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvi kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489

(buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

TURINYS/CONTENTS

L.IETUVISKOJI DALIS

Publ.

Teatro temomis. 3
Br. Nainys ir A. Kairys.

Jurgis Gliuda —
Teatro premija Dalilai Magdalenai Mackialienei. 4-6

Alė Rūta —
Rež. D. Mackialienės pastatymai ir gastrolės. 7-12

Vytautas Alantas —
Aidijos iš chaoso. Eil. ciklas. 13

Vytautas Volertas —
Šauksmas.
Ištrauka iš romano "Greitkelis".... 14

B. M. —
Naujas koloratūrinis sopranas. 15
"Lietuvos atsiminimų" radijo veikla. 15

ENGLISH SECTION

A Solemn Recognition of
Lithuania's Independence16

Know Thy Friends in Congress17

Lithuania's National Anthem in English17

Interview With Vladas Sakalys
By Margis Matulionis18

On the Lithuanian Wave Length
by Vyt. Sirvydas20

Four Generations Span 120 Years
In One Profession21

Murdered in San Salvador21

An Open Window Into the Creative
World of George Rackus
by Jurgis Gliuda22

ACADEME

EXECUTIVE SERVICES

1725 K Street, N.W.
Suite 314

Washington, D.C. 20006

(202) 887-0190

International Exec. Services

Cable Address: Intexser

EVA. M. MIGONIS
EXECUTIVE PRESIDENT

Dramos Sambūrio aktoriai, rėmėjai ir svečiai, rež. D. Mackialienė Dramos Sambūrio surengtame pagerbime premijos laimėjimo proga, Emos ir Vinco Dovydaičių sodyboje, Los Angeles. I eilėje iš k.: J. Raibys, R. Vitkienė, M. Prišmantas, V. Baltušienė, V. Jodelė, R. Zelenyte-Matienė, S. Matas. II eilėje: A. Kungys, S. Pautienienė, B. Mackiala, M. Gliaudienė, rašyt. J. Gliuda, rež. D. Mackialienė, A. Žaliūnas,

E. Dovydaitienė, V. Dovydaitis. III eilėje: A. Pečiulis, V. Gylis, rašyt. Pr. Visvydas, V. Tamošaitis, V. Jatulienė, A. Kiškis, A. Raulinaitis, A. Gustaitis, H. Vidugirienė, R. Urbanienė V. Vidugiris, Dr. Z. Brinkis, S. Peterson, G. Raibienė, G. Žaliūnienė A. Tumas.

Dramos Sambūris actors and guests gathering to honor director D. Mackiala as a prize winner for her cultural activities. —foto A. Pečiulis

Teatro temomis

"Kultūros vystymosi raidoje per eilę metų teatras yra suvaidinęs didelį vaidmenį ir gilius pėdsakus yra įspaudęs žmonijos kultūros istorijoje. Gana didelė teatro reikšmė buvo ir lietuvių tautos kultūrinio gyvenimo plėtotėje, ar tai jėzuitams žiebiant pirmąsias šviesos žvakutes, ar tai nešant šviesą į lietuviškus kaimus klotimų vaidinimais tautos atgimimo metu, ar tai kultūrinant laisvam gyvenimui prisikėlusią tautą.

Skaidriomis akimirkomis kartais nuo karto sušvytėdamas savo spektakliais, lietuviškasis teatras gaivino išeivijos pilkąsias dienas, gyvino veiklą ir visuomet buvo vienu iš tvirtų lietuviybės ramsčių.

(Iš I-jo Teatro Festivalio leidinio)

Bronius Nainys
JAV LB c. v. pirmininkas

"Išeivijos teatras dėl lėšų stokos ir nepalankių darbui sąlygų tinkamai neatsako tremties statomiems reikalavimams. Čia dirbama be atlyginimo, aktoriai ateina iš darboviečių, be kvalifikacijų ir pasiruošimo. Nei LB, nei jokia kita organizacija mūsų dramų vienetų nešelpia, jokių didesnių pastatymų nesubsidijuoja.

Todėl išeivijos teatras neprilygsta savo pirmtakui ir neturi pretenzijų lygintis, tačiau turi tautinę pareigą — tęsti ano teatro pradėtą laisvos Lietuvos teatro idėją. Prisimindami ir pagerbdami Lietuvos Dramos Teatro kūrėjus bei darbuotojus, įvertindami jų pasiaukojimą, mes patys ryžtames nešti jų vėliavą neatsižvelgiant į savo jėgas. Ištikimybė pirmųjų idealams apsprendžia antrųjų stiprybę." (Iš II-jo Teatro Festivalio leidinio).

Anatolijus Kairys
LB Kultūros Fondo pirm.

"Mes kovojame už savo tautinę gyvybę kuo ilgiau išsilaikyti. Rūpestis tautine gyvybe ir verčia lietuvių išeivijos teatrą statyti tikrai lietuvių autorių veikalus, kurių jau pakankamai turime. Išeivijoje yra svarbiau ne tautinė garbė, o tautinė gyvybė. Kas mano, kad dramaturgai rašo, režisieriai režisuoja, aktoriai vaidina dėl garbės, tie nežino, ką kalba arba yra piktos valios. Kas dirba, tą ir garbė lydi, nori jis, ar nenori. Garbė yra tuštybė, o tik darbas pilnybė. Ir mūsų išeiviškame gyvenime tuštybės netrūksta, tuo labiau netrūksta tuščių kalbų. Jūs, išeivijos teatro darbuotojai, savo pastangomis ir pasiaukojimu pilnybei, įprasminat išeivijos gyvenimą, suteikiat mūsų egzilei pažymėtinos vertės. Jūs einate geru keliu. Eikite juo ir toliau. Tai mūsų pašaukimas, tai mūsų tautinė pareiga." (Iš V-jo Festivalio leidinio).

Anatolijus Kairys
Festivaliui ruošti komiteto pirm.

TEATRO PREMIJA DALILAI MACKIALIENEI

Jurgis Gliauda

Kasmetinė Kultūros tarybos teatro premija šiais metais vienbalsiai paskirta Los Angeles lietuvių dramos sambūrio režisierėi Dalilai Magdalenai Mackialienei.

Kultūros taryba nusakė premijos paskyrimo motyvus: "Dalilos Mackialienės vadovaujamas sambūris jau ištikus dešimtmečius, ilgiausiai be jokios pertraukos, dirbo ir tebedirba su nemažėjančiu ryžtu ir kūrybiniu užsidegimu. Todėl sambūrį įkvėpianti režisierė ir vadovė ir apdovanojama 1000 dol. Kultūros tarybos teatro premija."

Režisierės talentas ir nuopelnai negali apsireikšti be vaidybinio kolektyvo, todėl Kultūros taryba, skirdama premiją režisierėi, savo nutarime neaplenkė šilto atsiliepimo, skirto ir šiam puikiam vaidybiniam kolektyvui. Juk sceninio darbo visumą sudaro veikalas, režisūra, scenografija ir vaidintojai. Veikalas neprakalbės scenomis

ir balsais, scenografija neturės prasmės, kol jie neįtraukti į vaidinimo visumą režisūros rankos. Šie 4 elementai yra vienas kūnas ir be šių elementų sąryšio su režisūra nebus spektaklio. Šiuo atžvilgiu, tarus alegoriškai, Dalila Mackalienė yra bičių avilio karalienė, be kurios avilys neatliks savo funkcijų, nesužerės talentais.

Išmanios režisierės Dalilos Mackialienės darbas su vaidintojais turi daug auklėjamosios reikšmės ir paskiram vaidintojui, ir sambūriui. Tai sceninė pedagogika, kas mūsų gyvenimo sąlygomis yra teatrinio meno ir darbo seminarai. Be tų studijų, be nuolatinės režisūros ir sambūrio santalkos neįmanomi sceniniai laimėjimai ir teatrinio meno pažinimas. Dabar gi Los Angeles lietuvių dramos sambūris turi laimėjimų griausminguose aplosdismentuose uždangai nusileidus, gėlių puokštėse, geros recenzijos, triumfališkose gastrolėse. Šalia to puošnaus pripažinimo, sambūris atžymėtas Teatro festivalių formalybėmis. Iš festivalių sambūris nuolatos parsiveža namo laurus. Trys atžymėjimai už spektaklio pastatymą (Dalila Mackialienė), trys atžymėjimai už dekoracijas (dail. A. Žaliūnas), atžymėjimas už rūbus (Ema Dovydaitytė), du geriausių aktorių atžymėjimai (Stasė Pautienienė ir Saulius Matas), atžymėjimas už geriausią antrinės rolės aktorių (Vincas Dovydaitis)... Tik šykšti festivali-

D. Mackialienė skaito P. Jurkaus legendą "Ant Vilnelės tilto" Vilniaus 650 metų įkūrimo minėjime. Foto L. Kantas

D. Mackiala reads the legend "On Vilnelės Bridge" celebrating the 650th anniversary of the founding of the city of Vilnius.

nių "oskarų" skyrimo formalistika ir "strategija" aplenkė kitus, puikius, talentingus šio sambūrio dalyvius. Sambūris parsivežė namo daug laurų, visą jų gojelį. Bet... savo krašte pranašų nebūsi. Iki šiol nebuvo

Ema Dovydaitytė — dirbanti sambūryje nuo jo "lopšio", kaip sambūrio ilgametė pirmininkė, charakteringų moterų vaidmenų aktorė, režisierės "dešinioji ranka", rūbų planuotoja ir kūrėja, laimėjusi žymenį už gražiausius jos sukurtus drabužius "Čiurlionio" dramai V-me Teatro Festivalyje Chicagoje 1980 m. lapkr. 29 d.

Foto L. Kantas

Ema Dovydaitytis has worked with the Drama Group since its inception and is its long-time chairman. She is a character actress, the director's right arm, and costume designer. She won an "Oscar" for her costumes in "Čiurlionis" at the Fifth Theatre Festival in Chicago, November 29, 1980.

Dailininkas Algis Žaliūnas — Dramos sambūrio dekoratorius, dirbantis su sambūriu jau daugiau kaip ketvirtis šimtmečio. Trijuose Teatro Festivaliuose laimėjo žymenis už išpūdingiausias dekoracijas: "Šviesa, kuri užsidegė", "Palikimas" ir "Čiurlionis". Jis sambūrį remia visokeriopais dailės patarimais.

Artist Algis Zaliunas has been the Drama Group's art director for over 25 years. He has won "Oscars" in art decoration in three festivals for "A Light That Lit Up," "The Inheritance," and "Čiurlionis." He is a valued asset to the group.

Vincas Dovydaitis — daugiau kaip 30 metų Dramos Sambūrio aktorius, J. Gliaudos dramoje "Čiurlionis" laimėjęs geriausio aktoriaus žymenį už katarinikininko vaidmenį.

Vincas Dovydaitytis, for over 30 years an actor with the drama group, was the recipient of Best Supporting Actor for his portrayal of Katarinikininkas in "Čiurlionis" by J. Gliauda...

Saulius Matas — IV-me Teatro Festivalyje Toronte laimėjęs žymenį kaip geriausias aktorius, už atliktą Eugenijaus rolę B. Pūkelevičiūtės dramoje "Palikimas".

Saulius Matas, winner of the Best Actor Award at the Fourth Theatre Festival in Toronto for his role in "The Inheritance" by Birute Pukeleviciute.

sambūriui pagerbti atitinkamų rautų, jokios teatro meną ir kultūrą propaguojančios akademijos, lyg teatralų veikla yra jų asmeniškai "biznis".

Teatro premija paskirta Dalilai Mackialienei už teatrinį auklėjimą, organizacinį ir pedagoginį darbą. Organizacinių gabumų įvertinime slypi ir to darbo kvalifikacijų įvertinimas. Šios premijos suteikimo dingstimi pasirodę rašiniai akcentavo Da-

Stasė Klimaitė-Pautienienė — iškili scenos menininkė-solistė, premijuota radijo programų redaktorė, laimėjusi geriausios aktorės žymenį už J. Gliaudos dramoje "Naktis" puikiai suvaidintą motinos vaidmenį.

Stase Klimas-Pautienis, noted actress, soloist, producer of award-winning radio programs, won the Best Actress Award for her portrayal of the Mother in "Night" by J. Gliuda. . .

Los Angeles Dramos Sambūrio pirmininkai, vadovavę sambūriui per paskutinius 18 metų. Iš kairės: E. Dovydaitytė — dabartinė pirm., J. Gliuda — pirmasis pirmininkas, G. Raibienė, J. Raibys. II-je eil.:

B. Mackiala, V. Dovydaitis, A. Tumas, V. Tamošaitis. Foto A. Pečiulis

The Dramos Samburis presidents over the past 18 years pose together.

lilos Mackialienės nuopelnus lietuvių teatro svetur egzistencijai. Man, mačiusiam beveik visus Dalilos Mackialienės pastatymus (išskyrus gastrolinius), išgyvenusiam bendrą scenos ir salės stiprų pasitenkinimą tais pastatymais, atrodo, tinka nagrinėti šalia jos organizacinių laimėjimų, svarbiausią jos darbo pagrindą, jos kūrybinį veidą. Tai režisūrinio meno apraiškos jos statytuose veikaluose.

Dalilos Mackialienės pastatymų grandinė plati ir įvairi. Ji statė alegorinių veikalų, realistinių, lyrinių, deklaratyvių veikalų: pjesės, dramos, komedijos, lezodramos, farsas. Pastebimai ji vengia neretai madingos eksperimentacijos, absurdo teatro gabalų, gryno natūralizmo. Kaip taisyklė, ji stato tikrai lietuvių dramaturgus.

Iš veikalo ji išgauna maksimumą: idėjinį, siužetinį, nuotaiką, sugaunamą detalių svorį ir reikšmę. Jos pastatymuose nėra vadinamųjų mažų rolių. Saikingas realizmas yra jos kūrybinės išraiškos pagrindas. Realistinė drama ir realistinė komedija yra labiausiai įsavintas žanras. Dalila Mackialienė virtuosiškai panaudoja vyksmo tempus, savo interpretacijoje spartindama arba prilaikydama siužetinę slinkį. Tai teikia veikalui naujų spalvų, savitų atradimų, naujų perspektyvų. Ji žino, kaip atskleisti koloritą, kurį (nelyginant tapytojo) nudažo visą veikalą spalvomis, reikšmingesnėmis kurti nuotaikai už rampos lempas. Vai-

Vincas Dovydaitis "Čiurlionio" dramos katarinkininko vaidmenyje. Už šį vaidmenį V. Dovydaitis buvo pripažintas geriausiu aktorium antraeilės rolės atlikimu.

Foto Z. Degutis

Vincas Dovydaitis in his role in "Ciurlionis" that earned him the award for Best Supporting Actor. . .

dybinis kolektyvas atliepia į siužetą ne unisonu, ne giedojimu *a capella*, bet gyvastingu, spalvingu kontrapunktu.

Realizmas Dalilos Mackialienės pastatymuose sultingas, bet tolimas nuo pedantiško buitiškumo. Ji nemėgsta buitiškos detalizacijos. Ji nuolatos gaivina realizmą lyriškais, sarkastiškais, sentimentaliais ar egoistiškais apšvietimais per personažų vaidybą, nes toks jau yra tas neapbrėpiamai margas savo atspalviais realizmas. Juk spektakliui nereikia paskirų vaidintojų. Reikalingas darnus kolektyvas. Tas kolektyvas yra medžiaga režisieriui paversti veikalo tekstą vyksmu, akcija, gyvų asmenų santykiais prieš žiūrovų akis. Dalila Mackialienė, pagal savo intenciją, planą, net pagal paskirus judesio scenoje briežnius, interpretuoja veiklą, ir viskas paklūsta pastatymo darnai.

Prie savo sprendimų Dalila Mackialienė eina tikrovės atidengimo keliu. Ji, kaip tarė Kultūros taryba savo nutarime, įkvėpia vaidybinį kolektyvą. Čia neužtenka sausų, scholastinių nurodymų. Reikalingas kūrybinis užsidegimas, impulsas, polėkis. Ir visa tai reikia išreikšti per aktorius, kurių akcija yra režisierės akcija.

Aloyzas Pečiulis, muzikos profesoriaus vaidmenį dramoje "Čiurlionis", V-tame Teatro Festivalyje.

A. Pečiulis cast in the role of a music professor in the "Ciurlionis" drama, performed in Chicago for the 5th Theater Festival.

J. Gliaudos dramos "Čiurlionis" pastatymo dalyviai Chicagoje 1980 m. lapkr. 29 d. V-jo Teatro Festivalio metu. Iš kairės: E. Dovydatienė, A. Kiškis, M. Prišmantas, R. Vitkus. II eilėje: A. Kungys, V. Dovydaitis, V. Jodelė, A. Pečiulis, S. Petersonienė, A. Žaliūnas, dekor., D. Mackialienė, rež. Foto Z. Degutis

The cast of "Ciurlionis" by J. Gliuda, at the Fifth Chicago Theatre Festival, November 29, 1980. From left: E. Dovydaitis, A. Kiskis, M. Prismantas, R. Vitkus. Second row: A. Kungys, V. Dovydaitis, V. Jodele, A. Peculis, S. Petersoniene, Algis Zaliunas, art director; D. Mackiala, director.

Stipriais saitais rišdama veikalo medžiagą, ji įgalina personažų sąlytį scenoje nebūti pripuolamybe, bet organišką, prasmingą, priežastingą, tikrovės pagrįstą reiškinį. Aktorius veikia sceninės tikrovės visumoj. Dalila Mackialienė rodo mišką, ne paskirus medžius, todėl jos režisuoti veikalai suvokiami kaip ištisiniai paveikslai, ne mozaika. Jos režisuotos komedijos grakščios ir "goldoniškos". Dramose aktoriai savo išgyvenimų nedeklamuoja, jie gyvena.

Jai svetima avangardinė sceninė miniatiūra (absurdas, paskira eksperimentika), nes tokio veikalo struktūra neduoda galimybių "įsibėgėti", įsigilinti, statant finalą tuoj po starto. Jai sava siužetinė struktūra, kur vyksmo evoliucija kupina psichinės įtampos. Lietuvių teatro svetur egzistencijoje, vadovaudama vaidybiniam kolektyvui Pacifiko krante, Dalila Mackialienė užima įdomią ir reikšmingą poziciją. Scenos veikalo interpretacijoje ji individuali, išradinga menininkė be standarto ir sekimo. Ji iššifruoja pagrindinę idėjinę veikalo medžiagą, nefalsifikuoja tikrovės. Ji realistinės mokyklos adeptė, neuždaranti durų į lyrizmą, sentimentalumą, į žmogaus išgyvenimų pilnybę.

Kultūros tarybos 1980 metų teatro premija gegužės 17 dieną bus įteikta Clevelande į talentingos teatrinio meno žinovės rankas.

Pjesės "Ant liūnų krašto" autorė Alė Rūta su J. Gliuda, Dramos Sambūrio pirmininku, ir D. Mackialiene, sambūrio režisiere.

Foto L. Briedis
Ale Ruta, author of the play "At the Swamp's Edge," with J. Gliuda, chairman of the drama group, and D. Maciakla, its director.

REŽ. DALILOS MACKIALIENĖS PASTATYMAI IR GASTROLĖS

SU

Los Angeles Dramos Sambūriū

Alė Rūta

Dalila Mackialienė, nuo pradžios mokyklos vaidinusi įvairiuose mėgėjų teatruose, lankiusi Kauno konservatoriją ir Vilniaus Muzikos mokyklą, dainavusi Vilniaus Filharmonijos ir operos choruose, vaidinusi Australijoje, Adelaidės "Teatro mylėtojų grupėje" (S. Čiurlionienės "Aušros sūnūs", St. Santvaro "Kaimynai", A. Škėmos "Živilė", K. Binkio "Atžalynas"), kur išryškėjo kaip gera aktorė; atvykusi Amerikon 1958 m. dirbo Clevelando "Vaidilos" teatro grupėje su Petru Maželiu, vaidindama A. Landsbergio dramoje "Penki stulpai turgaus aikštėje", V. Mariūno "Melas šventykloje", prancūzų autoriaus dramoje "Žmogus, kurį užmušiau"; tačiau labiausiai išgarsėjo kaip Los Angeles Dramos Sambūrio režisierė.

B. Pūkelevičiūtės dramos "Palikimas" II-jo veiksmo scena. Vaiva — Rasa Zelenytė-Matienė, Dr. B. Grigaitis — Rimantas Žukas. Foto L. Kantas

A scene from Act II of "The Inheritance" by Birute Pukelevicius. Vaiva: Rasa Zelenis; Dr. B. Grigaitis; Rimantas Zukas.

Dramos sambūriui, kuris Los Angeles jau anksčiau turėjo sėkmingą savo veiklą ir istoriją, D. Mackialienė pradėjo vadovauti (kaip režisierė) 1962 m. pabaigoje. Antano Rūko komedija "Kojinės" premjera įvyko 1963 m. sausio mėn. 20 d. Netrukus ji pastatė taip pat A. Rūko komediją "Bubulis ir Dundulis".

Per tuos aštuoniolika Dalilos Mackialienės veiklos metų Los Angeles Dramos sambūris lietuviškai publikai parodė visą eilę gražių ir nuotaikingų lietuvių dramaturgų veikalų. Reikia pabrėžti, kad režisierė, gundoma imtis verstinių dramų ir komedijų, visada atsako, kad norinti pirmiausia iškelti lietuvių autorių kūrybą, norinti juos pagerbti ir įvertinti. Kad tai tikra tiesa, ji įrodė ne tik savo pastatymais, bet ir dviem jos suorganizuotais Dramos veikalų

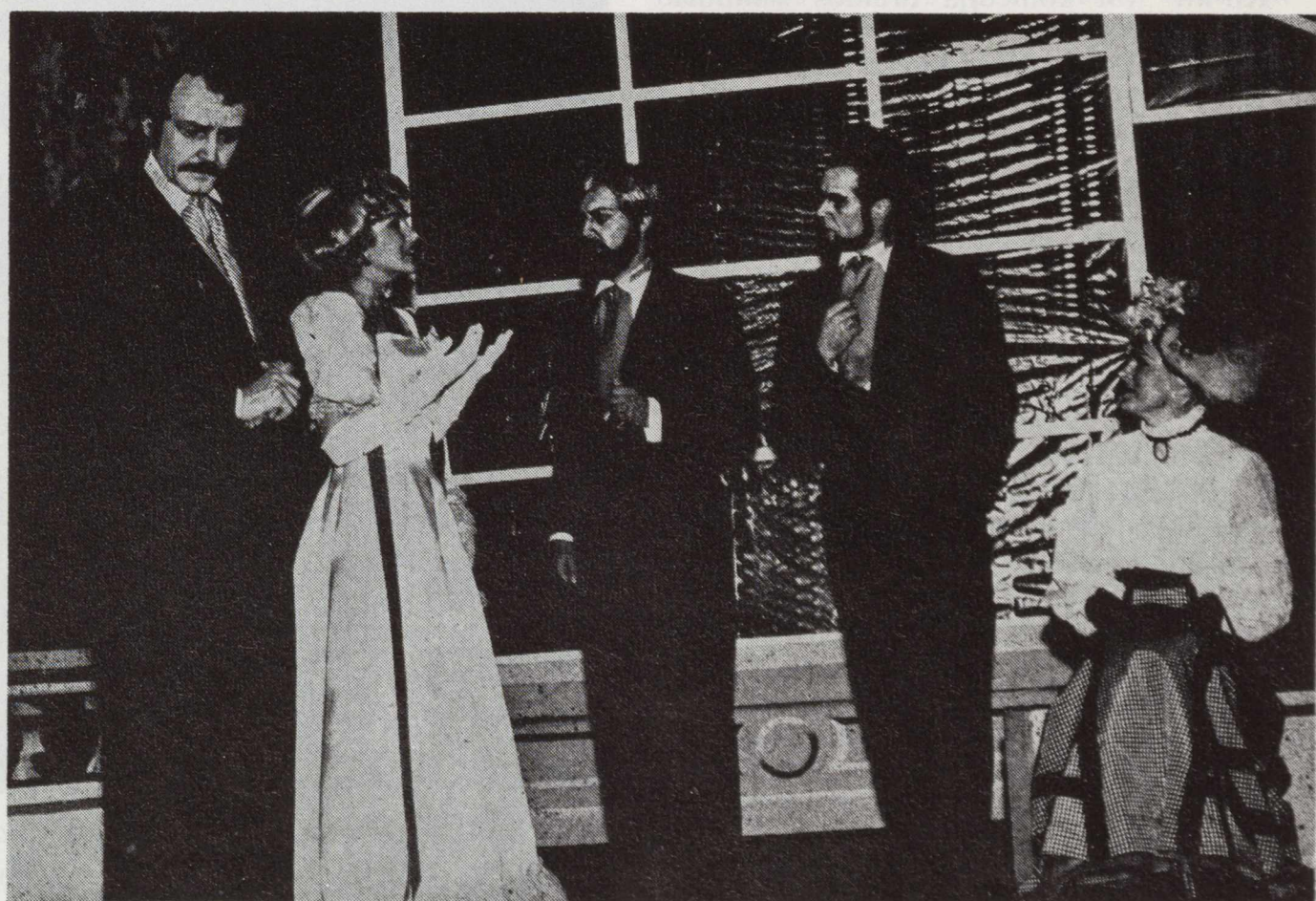
Los Angeles Dramos Sambūrio aktorių grupė, dalyvavusi gastrolėse Australijoje. I eilė, iš kairės: M. Prišmantas, V. Baltušienė, V. Jatulienė, V. Dovydaitis; II eilė: solistas H. Paškevičius, E. Dovydaitienė, sambūrio pirm., D. Mackialienė, rež., A. Žaliūnas, dekor.; III eilė: O. Deveikienė, J. Raibys, R. Zelenytė-Matienė, S. Matas, R. Vitkienė. Foto L. Kantas

Actors from the Los Angeles Drama Group on a road show engagement in Australia. First row, from l. to r.: M. Prismantas, V. Baltusis, V. Jatulis, V. Dovydaitis. Second row: Soloist Henrikas Paskevicius, E. Dovydaitis, chairman; D. Mackiala, director; A. Zaliunas, art director. Third row: O. Deveikis, J. Raibys, R. Zelenis-Matas, S. Matas, R. Vitkus.

konkursais, kurie ir iškėlė mūsų gabesnius dramaturgus, ir papildė teatro grupių repertuarus.

Be A. Rūko veikalų, D. Mackialienė pastatė dar šių autorių veikalus: Vytauto

Alanto "Kyla vėtra ūkanose" ir "Saulėgrąžų sala", Jurgio Gliaudos "Kaukių balius", "Kompiuterinė santuoka" (pirmą kartą Los Angeles statyta 1969 m., o antrą kartą — autoriaus papildyta ir pataisyta

Scena iš "Čiurlionio" dramos I-jo veiksmo. Iš kairės: M. Prišmantas — Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, Sigutė Petersonienė — grafitė, Vytenis Jodelė — Volmanas, A. Pečiulis — muzikos profesorius Daškevičius, R. Urbanienė — Pani Anė. Foto Z. Degutis

A scene from Act I of "Ciurlionis." From left, Manfredas Prismantas as Ciurlionis; Sigute Petersoniene as the Countess; Vytenis Jodelė as Volmanas; Aloyzas Pečiulis as Music Professor Daškevičius, and Raisa Urbonas as Pani Ane.

Komedijos "Rūtos be darželių" autorius A. Kairys ir rež. D. Mackialienė po komedijos pastatymo 1965 m. sausio 24 d.
Foto L. Kantas

redakcija 1979 m.), "Naktis", "Čiurlionis" (pirmą kartą 1967 m. Papildytas ir pataisytas veikalas suvaidintas 1975 m. M. K. Čiurlionio 100 metų gimimo sukakčiai atžymėti. Po to šis veikalas su beveik nauju sąstatu buvo suvaidintas trečią kartą — V-tame Dramos Festivalyje Chicagoj 1980 m.); Anatolijaus Kairio buvo suvaidinti šie veikalai: "Rūtos be darželių", "Viščiukų ūkis", "Šviesa, kuri užsidegė", "Kū-kū" (Ši komedija dramos sambūrio skelbtame veikalų konkurse laimėjo II-ją premiją, buvo suvaidinta Los Angeles mieste 1970 m. gruodžio mėn. 19 d. Nepriklausomos Lietuvos teatro 50 metų sukakčiai atžymėti.) "Sidabrinė diena", komedija, sudaryta iš operetės libreto ir komedijos teksto.

Suvaidinta A. Landsbergio "Penki stulpai turgaus aikštėje" ir "Paskutinis piknikas", Dramos sambūrio veikalų konkurse laimėjęs I-ją (1000 dol.) premiją. Birutės Pūkelevičiūtės "Palikimas", kuris irgi buvo premijuotas I-mąja (1000 dol.) premija Los Angeles dramos sambūrio skelbtame antrajame konkurse.

Skaitytiniu būdu buvo inscenuota Alės Rūtos pjesė "Ant Liūnų krašto" ir Bern. Brazdžionio poema "Vaidila Važiūnas". Iš vienaveiksmių ir vienkartinų Dalilos Mackialienės pastatymų reikia prisiminti šie: Meno vakaras "Šiupinys", kur buvo išdainuota, deklamuota ir išvaidinta bent dvidešimties autorių kūrybos ištraukų; komedijos-farsai: "Pasaulis be vyrų", "Vieno pono gimtadienis", "Bailys", "Trylika naktų pažamoj", muzikinė satyra "Išlaisvintos moterys" ir kt.

Po "Paskutinio pikniko" pastatymo Los Angeles scenoje, nežiūrint, kad šis veikalas buvo premijuotas dramos konkurse kaip geriausia drama, nežiūrint, kad jo pastatymas Chicagoje II-jo Teatro Festivalio

The author of "Rues Without a Garden" A. Kairys, with D. Mackiala in 1965, following a performance of the comedy.

metu irgi buvo premijuotas, Los Angeles žiūrovų nebuvo priimtas taip nuoširdžiai ir šiltai, kaip Chicagoje. Pasigirdo priekaištų dėl tariamo veikalo "nemoralumo", nes jame buvo vieną kartą paminėtas žodis "sexas", ir po tokių "apsišaudymų"

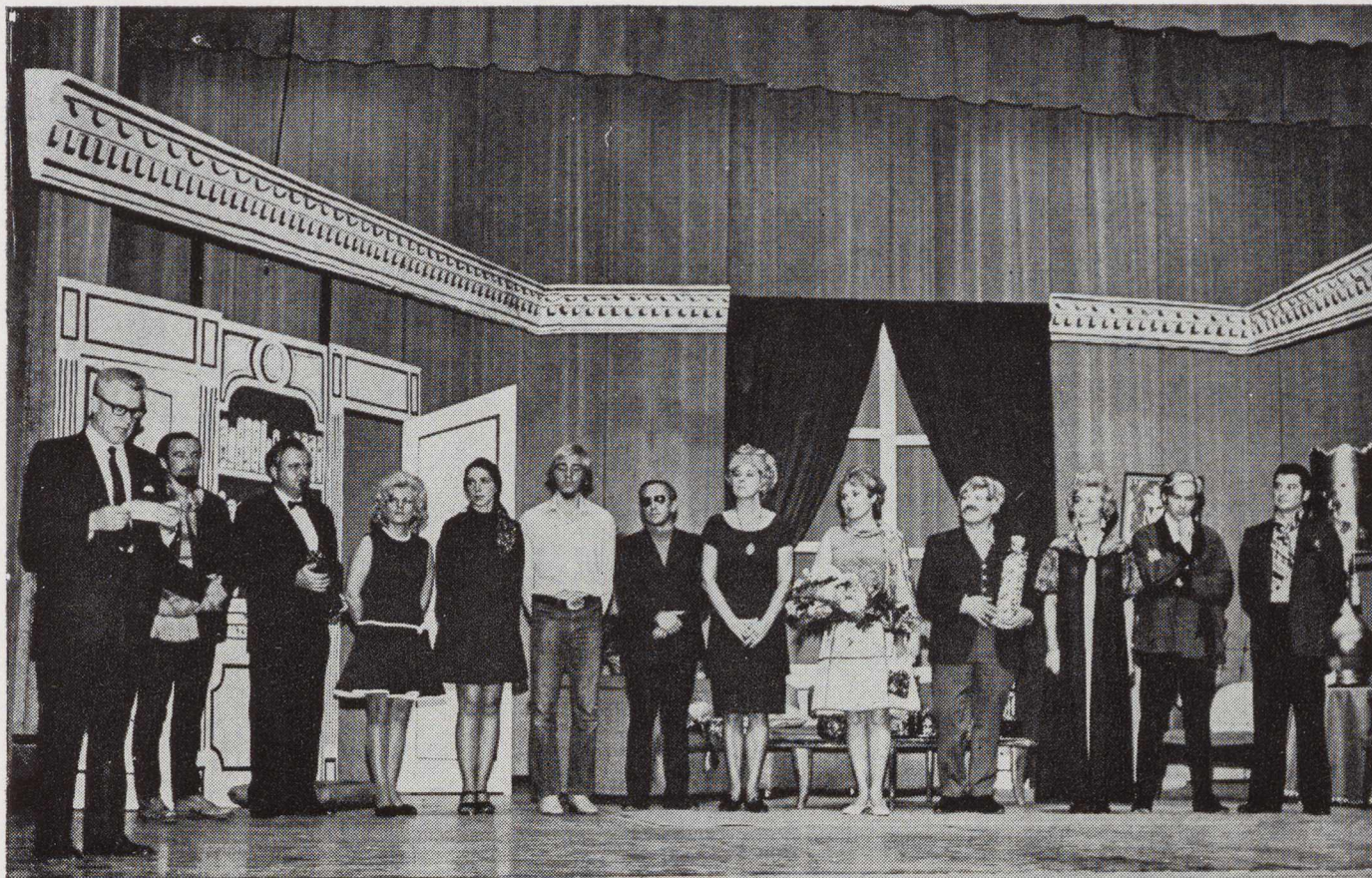
lurgio Gliaudos komedijos "Kaukių balius" dvi kaukės: Domino — V. Dovydaitis ir Carmen — E. Dovydaitienė.

Two masqueraders from J. Gliuda's "A Masquerade Ball," Domino—Vincas Dovydaitis, and Carmen—Ema Dovydaitis.

A. Landsbergio melotragikomedijos "Paskutinis piknikas" II-me Teatro Festivalyje Chicagoje pastatymo dalyviai. Iš kairės: R. Urbanienė, D. Mackialienė, A. Kairys, festivalio organizatorius, E. Dovydaitienė, V. Jatulienė; II-je eilėje: D. Blažys, V. Vidugiris, A. Žaliūnas, V. Dovydaitis, V. Gily, A. Giedraitis, M. Prišmantas, V. Sakalauskas

Participants in the Second Theater Festival in Chicago with "The Last Picnic" by Algirdas Landsbergis. From the left: R. Urbanas, D. Mackiala, A. Kairys, E. Dovydaitis, V. Jatulis. Second row: D. Blažys, V. Vidugiris, A. Žaliūnas, V. Dovydaitis, V. Gily, A. Giedraitis, M. Prišmantas, V. Sakalauskas.

Komedijos "Kū-kū" pastatymo dalyviai su autorium A. Kairiu. Iš kairės: A. Kairys, M. Prišmantas, V. Gilys, R. Urbanienė, R. Janulaitienė, V. Sakalauskas, A. Žaliūnas, dekoratorius, D. Mackialienė, režis., E. Dovydaitienė, V. Dovydaitis, V. Jatulienė, E. Janulaitis, J. Pupius.

Foto L. Kantas

The author, A. Kairys, with the performers of his comedy "Ku-Ku." From left: R. Kairys, M. Prismantas, V. Gilys, R. Urbanas, R. Janulaitis, V. Sakalauskas, Algis Zaliūnas, art director; D. Mackiala, director; E. Dovydaitis, V. Dovydaitis, V. Jatulis, E. Janulaitis, J. Pupius. . .

I-jo veiksmo scena iš A. Kairio tragedijetės "Šviesa, kuri užsidegė". Deputatė — D. Barauskaitė, Korikas — V. Dovydaitis ir sekretorė — I. Mažeikaitė. Foto Vytas

A scene from the first act of A. Kairy's tragedy-comedy "A Light That Lit Up." Deputy: D. Barauskas, Hangman: V. Dovydaitis, Secretary: I. Mazeika.

su žiūrovu, Dramos sambūris nuleido sparnus ir per porą metų nepakilo didesniai skrydžiui. Sambūrio narių tarpe atsirado apatija, nenoras dirbti, pavargimas.

Tada ėmėsi iniciatyvos Sambūrio moterys ir, vadovaujant D. Mackialienei, pasikvietusios keletą solisčių (J. Čekanauskienę, B. Dabšienę, S. Pautienienę, L. Zaičienę), susiorganizavo į "Išlaisvintų moterų" grupę. Ši grupė į Los Angeles lietuvių kolonijos parengimus įnešė mizanscenuotų ir koncertinių dainų, vietos aktualijų ir montažų, žodinių ir muzikinių. "Išlaisvintos moterys" per kelerius metus atliko metinių parengimų programas Lietuvių Fondui, Balfui, SLA, Lietuvos dukterų draugijai. Talkinant vyrams, buvo suvaidinta ištraukų iš dramų, išveidinti feljetonai ir komedijų fragmentai. Kartu su "Lietuvių Dienų" žurnalo administracija buvo surengta humoristo Antano Gustaičio knygos "Saulės šermenys" pristatymas, atlikta tam vakarui pritaikyta programa. Taip pat paruošta ir atlikta patriotiniu dainų programa Vilniaus sukakties minėjime. Besilankant dramaturgui A. Landsbergiui su paskaitomis Kalifornijos universitetuose, buvo surengtas jo dramų ištraukų vakaras, dalyvaujant pačiam autoriui.

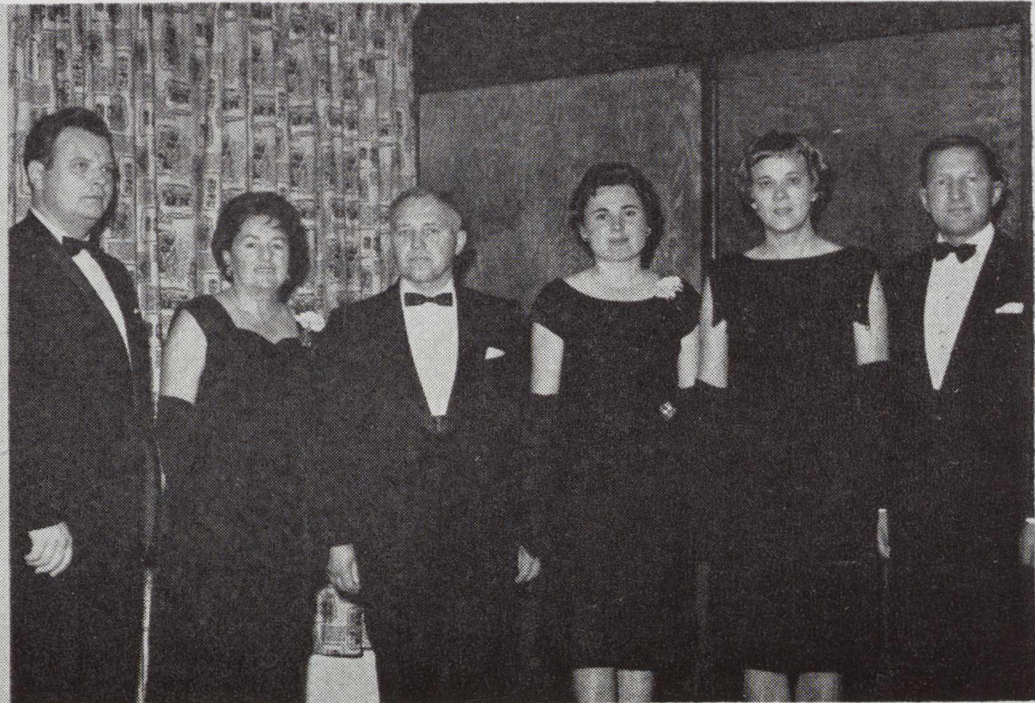
Vytauto Alanto komedijos "Saulėgrąžų sala" aktoriai po veikalo pastatymo. Iš kairės: D. Mackialienė, rež., P. Jasiukonis, dekoratorius, Inga Tumienė, M. Prišmantas, V. Jatulienė, Saulius Matas, D. Barauskaitė, R. Žukas, V. Dovydaitis, R. Zelenytė, Saulius Stančikas, E. Dovydaitienė, rež. padėjėja. Foto L. Kantas

The actors of Vytautas Alantas' "The Sunflower Island" after the performance. From left: D. Maciakla, director; P. Jasiukonis, art director; Inga Tumas, Manfredas Prismantas, V. Jatulis, Saulius Matas, Danute Barauskas, Rimantas Zukas, Vincas Dovydaitis, Rasa Zelenis, Saulius Stancikas, Ema Dovydaitis, assistant director.

Scena iš A. Landsbergio dramos "Penki stulpai turgaus aikštėje", pastatytos Los Angeles 1967 m. balandžio 15 d. Iš kairės: M. Prišmantas, E. Dovydaitytė, V. Dovydaitis, J. Janušauskas, L. Medelis, D. Vebeliūnaitė. Foto L. Kantas

A scene from "Five Pillars in the Marketplace" by A. Landsbergis, performed in Los Angeles April 15, 1967. From left: M. Prismantas, E. Dovydaitytė, V. Dovydaitis, J. Janušauskas, L. Medelis, D. Vebeliūnas.

1863 metų sukilimo ir Kražių skerdynių paminėjimo programos dalyviai (iš kairės): Vladas Gilys, Jonė Pieterienė, Vincas Dovydaitis, Ema Dovydaitytė, Dalila Mackialienė, Vytautas Plukas. Buvo skaityta S. Čiurlionienės dramos "Aušros sūnūs" santrauka. Foto L. Kantas

Participants in the commemoration of the 1863 revolt and massacre at Kražiai: From left, Vladas Gilys, Jone Pieteris, Vincas Dovydaitis, Ema Dovydaitytė, Dalila Mackiala, and Vytautas Plukas, read a condensation of S. Čiurlionis' drama "The Sons of Dawn."

Be čia suminėtų, atlikta visa eilė programų įvairiuose parengimuose, minėjimuose, labdaros baliuose: skaitant, deklamuojant, vaidinant ir dainuojant. Nors per tą poros metų laikotarpį Dramos sambūris ir neparodė nei vieno didesnio spektaklio, bet buvo duota progos Los Angeles publikai pasigėrėti ir pasijuokti iš juokingųjų mūsų kasdienio gyvenimo įvykių, pasigrožėti naujomis dainomis, išgirsti gražiai patiektą poezijos posmą, feljetoną ar romano ištrauką.

Per tuos ištikus metus su režisiere D. Mackialiene glaudžiai bendradarbiavo losangelietis Algis Žaliūnas, dekoruodamas beveik visų pastatymų scenas, ir tai alikdamas gana kūrybingai. Techniškų scenos efektų paruošime talkino Dalilos vyras Balis Mackiala.

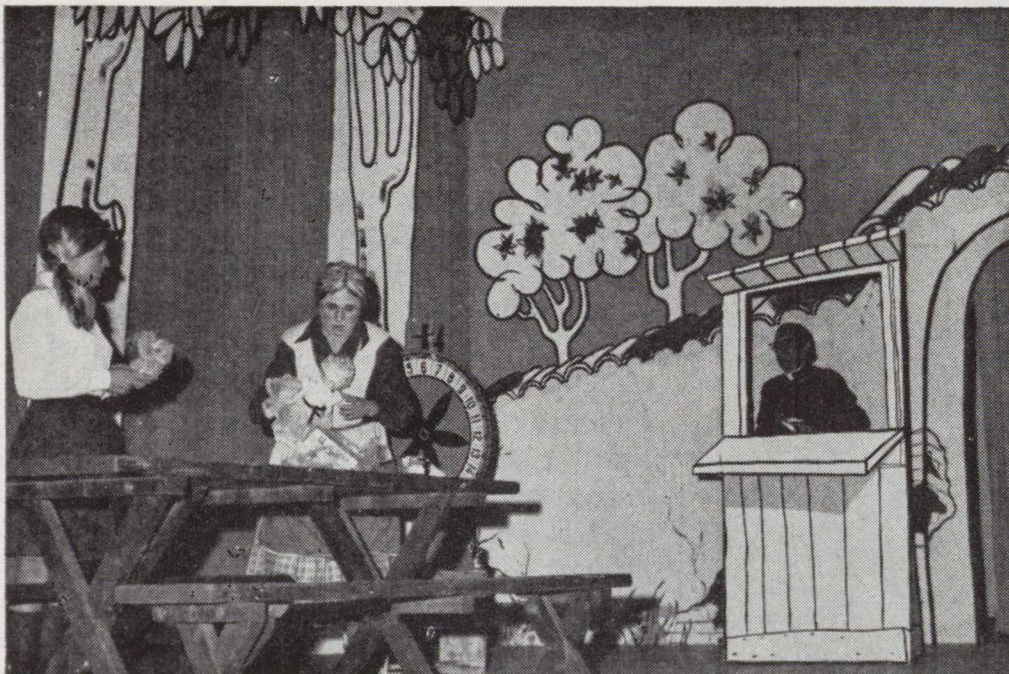
D. Mackialienė dirbo ir kaip Lituanistinės šeštadieninės mokyklos mokytoja, kur ji, drauge su scenos darbu, dirba ir gražų lietuvių pedagogės darbą, jau nemažą būrį silpnai lietuviškai bemokančių aktorių "atlietuvindama", jų tartį ir žodyną pagerindama. Daug jaunuolių už tai turėtų būti jai dėkingi. Keletą metų ji redagavo "L. Dienų" žurnalą, yra Dailių Menų klubo narė, priklauso Lietuvos Dukterų Draugijai.

Los Angeles Dramos sambūris dėl didelių atstumų negali turėti dažnų išvykų į kitas lietuvių kolonijas. Tačiau ir jų būta. Prie labiausiai prisėkusių sambūrio gastrolių gal pirmiausia reikėtų paminėti losangeliečių teatralų reikšmingiausias išvykas — į Chicago ir Toronto Dramos

Teatro Festivalius, kurių įvyko jau penki, periodiškai kas treji metai ruošiami LB Kultūros Tarybos, ir kuriuose Los Angeles Dramos Sambūris visada dalyvavo.

Pirmame Lietuvių Teatro Festivalyje 1968 m. Chicagoje Dramos sambūris dalyvavo su D. Mackialienės režisuota A. Kario 3-jų veiksmų tragedijete "Šviesa, kuri užsi-degė" ir laimėjo pirmą vietą už pastatymą ir dekoracijas (A. Žaliūno).

Antrame Teatro Festivalyje 1971 m. Chicagoje buvo parodyta A. Landsbergio 3-jų veiksmų melotragikomedija "Paskuti-

Scena iš A. Landsbergio melotragikomedijos "Paskutinis piknikas". Iš kairės: R. Urbanienė, E. Dovydaitytė, Alg. Giedraitis. Foto L. Kantas

A scene from "The Last Picnic," a comedic melodrama by A. Landsbergis. From left: R. Urbanas, E. Dovydaitytė, Alg. Giedraitis.

A scene from "Thirteen Nights in a Pyjama" by the "Liberated Women." From left: Z. Cesna, R. Kungis, E. Dovydaitytė, B. Dabsys, D. Mackiala, O. Deveikis, J. Cekanauskas, R. Urbanas. This dramatical farce was presented in Los Angeles May 13, 1972, in a program for The Lithuanian Fund.

Scena iš "Išlaisvintų moterų" grupės pastatymo "Trylika naktų pižamoj". Iš kairės: Z. Čėsnaitytė, R. Kungienė, E. Dovydaitytė, B. Dabšienė, D. Mackialienė, O. Deveikienė, J. Čekanauskienė, R. Urbanienė. Šis farsas buvo suvaidintas 1972 m. gegužės 13 d. Lietuvių Fondo parengimo programoj. Foto L. Kantas

Dramos Sambūrio deklamuojantis moterų penketukas atlieka Bernardo Brazdžionio literatūros vakare jo eilėr. "Keleivio talismanas". Iš kairės: Viltis Jatulienė, V. Baltušienė, I. Tumienė, R. Urbanienė ir D. Mackialienė.

The Women's Quintet of the Drama Group recite "The Traveler's Talisman" by Bernardas Brazdžionis, in an evening presentation of his works. . .

nis piknikas" ir gavo "Iškiliausio teatro" žymenį už veikalo pastatymą.

Trečiame Teatro Festivalyje suvaidinta specialiai šiam festivaliui Jurgio Gliaudos parašyta drama "Naktis". Šį sykį losangeliečiai laimėjo "geriausios aktorės" žymenį (S. Pautienienė). Visas samburis "in corpore" pasirodė labai gerai. Šiame pastatyme didesnė pusė aktorių buvo jauni-
mas.

Ketvirtą Teatro Festivalį rengė Kanados LB Krašto valdyba Toronte 1977 metais. Los Angeles teatralai pasirodė su B. Pūkelevičiūtės 3-jų veiksmų drama "Palikimas" ir laimėjo net tris žymenis: už geriausią pastatymą, už geriausias dekoracijas ir geriausią aktorių (Saulius Matas).

Penktame Teatro Festivalyje dalyvauta su J. Gliaudos biografine 3-jų veiksmų drama "Čiurlionis". Ši drama penktajame festivaly gavo žymenį už geriausias dekoracijas (Algis Žaliūnas), už autentiškiausius rūbus (Ema Dovydaitytė) ir už geriausiai atliktą antraeilės rolės vaidmenį

"Išlaisvintos moterys" atlieka programą poeto Prano Lemberto 5 metų mirties sukakties paminėjime. Iš kairės: D. Mackialienė, O. Deveikienė, R. Urbanienė, J. Čekanauskienė, Z. Čėsnaitytė ir B. Dabšienė.

Foto L. Kantas

"The Liberated Women" perform in commemoration of the fifth anniversary of the death of poet Pranas Lemberas. From the left: D. Mackiala, O. Deveikis, R. Urbonas, J. Cekanauskas, Z. Cesna, B. Dabsys.

Dramos Sambūrio moterys, suvaidinusios komediją "Pasaulis be vyrų". Iš kairės: Danutė Vebeliūnaitė, Jonė Pieterienė, Agulė Dudienė, Ema Dovydaitytė, Giedrė Gustaitė, Onutė Naudžiuvienė, Dalila Mackialienė, rež.

Foto L. Kantas

The women of the Drama Group after a presentation of the comedy "A World Without Men." From l. to r. Danute Vebeliunas, Jone Pieteris, Agule Duda, Ema Dovydaitis, Giedra-Gustas, Onute Naudzius, Dalila Mackiala, director. . .

Bernardo Brazdžionio poemos "Vaidila Valiūnas". rečitatyvinis pastatymas. Iš deš.: D. Mackialienė, pasakotoja; kalbantis choras: B. Mackiala, V. Gilyš, A. Polikaitis, V. Tamošaitis, V. Dovydaitis, J. Raibys, M. Prišmantas, J. Pupius — vaidila Valiūnas. Atlikta Los Angeles 1968 m. kovo 2 d. Foto L. Kantas

A recital of "The High Priest Valiūnas" by Bernardas Brazdžionis in Los Angeles, March 2, 1960. From left: D. Mackiala, narrator. The chorus: B. Mackiala, V. Gilyš, A. Polikaitis, V. Tamošaitis, V. Dovydaitis, J. Raibys, M. Prišmantas, J. Pupius—the High Priest Valiūnas.

A. Kairio komedijos "Sidabrinė diena" pastatymo dalyviai, iš kairės: A. Žaliūnas, A. Stančikas, V. Dovydaitis, S. Matas, R. Žukas; II eilė: V. Jatulienė, D. Jasaitytė, I. Tumienė, D. Mackialienė, rež.; III eilė: J. Mitkevičius, J. Raibys, A. Kiškis, P. Dovydaitis; IV eilė: G. Raibienė, G. Mažulienė, O. Deveikienė, Z. Čėsnaite, V. Baltušienė; V eilė: D. Žaliūnaitė, E. Dovydaitienė, G. Dovydaitytė, A. Tumas.

Foto L. Kantas

The cast and crew of "A Silver Day," a comedy by A. Kairys. From left: A. Žaliūnas, S. Stančikas, V. Dovydaitis, S. Matas, R. Žukas. Second row: V. Jatulis, D. Jasaitis, I. Tumas, D. Mackiala, director. Third row: J. Mitkevičius, J. Raibys, A. Kiškis, P. Dovydaitis. Fourth row: G. Raibys, G. Mazulis, O. Deveikis, Z. Cesna, V. Baltusis. Fifth row: D. Valiūnas, E. Dovydaitis, G. Dovydaitis, A. Tumas.

(Vincas Dovydaitis). Taigi, visuose penkiuose teatro festivaliuose Dramos sambūris pasirodė labai gerai.

Be pasirodymų Los Angeles mieste ir dalyvavimo dramos festivaliuose sambūris atliko ir gastrolinių kelionių: Chicagoje gastroliavo su B. Pūkelevičiūtės drama "Palikimas"; Detroite su Vytauto Alanto "Saulėgrąžų sala" ir B. Pūkelevičiūtės "Palikimas"; aplankė San Francisco lietuvius su farsu "Trylika naktų pižamoj". Dviejų savaičių gastrolėse sambūris apkeliojo Australijos kontinento dalį, suvaidindamas Melbourne ir Sydnejaus lietuviams Jurgio Gliaudos farsą "Kompiuterinė santuoka" ir B. Pūkelevičiūtės "Palikimas". Australijos lietuvių nuoširdumas ir pastangos, surengiant sambūriui šias gastroles, yra niekuo neatlyginami. "Kiekvienam yra nesunku suprasti, kad dar yra stiprios valios, stiprių principų ir didelės, nesavanaudiškos meilės lietuviškam žodžiui žmonių" (A. Kairys). Šituo ypatingai pasižymėjo inž. Vytautas Juška Sydnejuje ir Alicija Baltukonienė Melbourne. Dramos sambūris juos ir kitus, parodžiusius tiek daug nuoširdumo ir suteikusius sceninės pagalbos, visada su meile prisimena.

Visus Dramos sambūrio darbus, atliktus per paskutinius aštuoniolika metų, sambūriui vadovaujant Dalilai Mackialienei, apžvelgus, reikia tik pasidžiaugti jų didele meile lietuviškai scenai, aktorių pasišventimu, režisierės ir vadovės sumanumu bei energija. Nors ir sunkios darbo sąlygos, neįvertintos pastangos ir visuomenės apatiia gerokai slopina entuziazmą, bet pozityvios sambūrio narių nuotaikos bent iki šiol tas visas kliūtis įstengė nugalėti.

Stiprieji sambūrio ramsčiai, be režisierės Dalilos Mackialienės, buvo dekoratorius Algis Žaliūnas, Vincas ir Ema Dovydaičiai, Balis Mackiala, Gražina ir Juozas Raibiai, Helen Vidugirienė, Jurgis Gliauda, Pranas Visvydas, Algirdas Gustaitis, Julius Raulinaitis ir daugelis kitų asmenų, vienaip ar kitaip prisidėjusių prie bendro darbo, kad spektakliai būtų kuo sėkmingesni.

Bet pats didžiausias akstinas ruošti spektaklius buvo gausus lankymas publikos, kuri įgalino pasitempti, daugiau dirbti ir kaskart tobulėti.

Meilės lietuviškam teatrui vedini, šandien Los Angeles mieste turime geriausią lietuvių dramos grupę visoje Amerikoje.

Ir užtat režisierė Dalila Mackialienė vertai gavo L. B-nės Kultūros Tarybos skiriamą 1980 m. Teatro premiją.

AIDIJOS IŠ CHAOSO

PUOLIMAS

Žengiau aš žingsnį drąsų ir išdidų! —
Garbės vainiką užsidėti ketinau,
Bet puoliau į Chaoso prarają bedugnę,—
Ir priglaudė mane tamsa ir mirties tylą.
Matau pro savo urvo angą, kaip žvaigždų—
nais slenka,—
Kaip blanksta buities manos paskutinė pa—
daira,—
Ir girdžiu kaip nutyla gyvenimas žvangus...
Turiu priprast prie prarajos kraupių šešė—
lių,
Prie giltinės, svyruojančios Chaoso sūku—
riuos.
Ir kai ji, dalgį užsimetus, ima šokt dance
macabre,
Turiu aš ploti jai į griaučių taklą,
Kad jos bedugnės akys nepažvelgtų į mane.

DRAKONAS

Ak, palikite mane ramybėj! —
Aš noriu džiaugetis savo sodu.
Pakabinau aš lempas tarp šakų,
Žvaigždžių sietynei svyrį iš padangių,—
Papūgos auksasparnės šneka iš narvų.
Iliuminuotas mano sodas iškilmingai,
Ir dainos aidai kloniais ir miškais.
Bet vienas svečias įsibrovė nepakviestas:—
Jis išniro iš požemio chaosinių tamsybių,
Plasnodamas ilgais drakoniškais sparnais.
Jo plėšrios akys šiurpulingai perverė mane!
Pakilo vėtra, lempų dūženų pabiro iš
šakų,—
Ir paukščiai persigandę išlakstė iš narvų!
Manasis sodas virto dykuma klaikia,
Ir sutemon Chaoso išbloškė mane...

VIEŠPATS

Chaoso viešpačio valdoms ribų nėra.
Pasaulis gimė iš Chaoso, —
Pasaulis Chaosui pavaldus.
Ir mes, Chaoso padarai,
Keliamam chaosiniais keliais.
Chaoso drumzlės išgraužė man akis
Ir užnešė dulkėmis visus takus.
Tamsa aplink ir akiračiuos nematyt šviesų!
Einu ir nežinau, kur aš atremsiu koją savo:
Gal prasmegsiu į bedugnę, o gal į kalną
atsidaušiu,
Ir sniego griūtys palaidos ten mane?

Klajoju po Chaoso karalystę užrištom
Ir nėra kas man nuplauna veidą, /akim,
Ir nėra kas man pašviečia kelią,
Nes lempas stebuklingas pasivogė raganiai
Ir nebėr kam daryt naujų stebuklų...

DIEVŲ ŠOKIS CHAOSE

Girdėt Chaoso dundėjimas griausmingas,—
Dievų ten sostai griūva praajon.
Prieš mirtį jie dar nertija kerštingai,
Bet vis vien neugrimsta tuštumon.

Žmogus tuojau naujus dievus gamina,
Juk jis kūrėjas —tuštumos nemėgsta!
Ir pradeda su jais atnaujintą žaidimą,
Kol jojo įkvėpimas vėl atvėsta.

Tada jis vėlei ruošia pakasynas
Seniems dievams ir prasimano naujų dievų.
Tad laidotuvių maršai ir krikštynos
Niekad nenustoja drumsti chaosinių miglų.

Dievai Chaose per amžius šoka.
Kiek requiem aeternam jiems jau atgiedota!
Už jų didybę Likimas jiems užmarštim at—
moka,
Ir kapas jų Chaoso dulkėmis užklotas...

DAR PASVAJOKIM APIE ROJŲ

Dar pasvajokim apie rojų.
Netrukus ir jis pragaiš tamsoj.
Chaosas taką jau užkloja,
Ir mūsų balsas slopsta Visatoj.

Atėjom didūs iš Chaoso,
Chaoso dulkes žarstėm židiniuos.
Mėginom kurti žemišką patosą,
Bet skęstam Chaoso pelenuos.

Kas gimė iš Chaoso į Chaosą grįš, —
Tokia yra Visatos tvarka.
Kai plakt nustos mus chaosinė širdis,
Planeton grįš ramybė amžina...

NAKTIS

*Kas tuodu, net ir vėjo genami
Nesiskiria? Man juos pakalbinti knieti.
Dieviška komedija*

Tartum Frančeską da Rimini viesulingi
vėjai
Per amžius neša antram Pragarą rate,
Taip aš blaškaus ramybės išsižadėjęs, —
Ir vis žvalgaus kada tekės Aušra.

Kad ūkanas chaosines praskleist galėčiau,
Man šiaurės Pošvaistė tvioktų į akis.
Tada kažkur aš naują šviesą praregėčiau,

Kažkur Chaose užsižiebtų išganingas ži—
burys.
Kas aš? Paklydus dulkė Chaoso sukuriuos,
Klajojanti spiralė tarp dangaus ir žemės.
Kažkur įrašyta Lemtis manoji metraščiuos
slaptuos,—

Bet kas išskaitys juos, kai Naktis tokia ap—
temus?
Aš nematau miglyne Vergilijaus, Dantės
kelrodžio kilnaus,
Kuris parodytų man kelią iš dulkių drumš—
linų.
O gal laimingas būčiau, jei iš santėmio
klaikaus
Nebepabusčiau ir klajočiau kaip Frančes—
ka tarp chaosinių naktų...

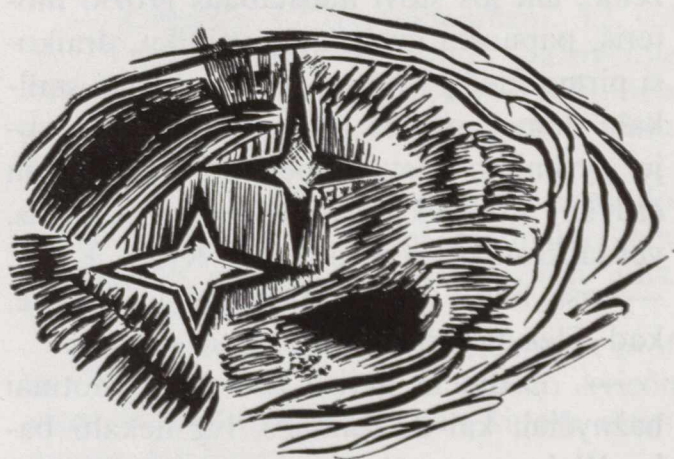
UGNIES EŽERAI

Tvanoja ir liepsnoja Chaose įsiaudrinę
ugnies ežerai!
Padangėn pasistiebę liepsnų liežuviai laižo
pasostes dievų.
Pavydo, keršto ir neapykantos upeliai te—
ka iš jų,
Tarytum lava iš atsivėmusių ugnies kalnų.
Chaose stichinė galybė stingdo kraują
mano!

Bet neturiu ašėn tokių nagingų meistrų,
Kurie rūstybės lavą užtvankom užtvenktų.
Ir ežerai savo pačių liepsnose sudegtų.
Bet niekas jų užgesint negali!
Ir niekas jų išsemt negali!
Ir niekas jų perplaukt negali!

MIRAŽAI

Chaoso ūkanose šmėkščioja mirażai.
Regiu juos naktį ir vidudienio šviesoje.
Jie blanksta, pasirodo ir pranyksta vėlei...
Man šmėkščioja mirażai ir sapnuos,
Tarytum ekrane bėgtų juosta begalinė.
Miražai — mano duona kasdieninė.
Ir jie vis kyla iš sodybos mano pelenų...
Aš laikiu nekantriai kada pradės ryškėti
Kūrybinės kibirkštys iš chaosinių miglų,—
Kada harmonija pasaulį ims žavėti
Ir pasibaigs slogutis prakeiktų dienų.

Šauksmas

Ištrauka iš romano "Greitkelis"

VYTAUTAS VOLERTAS

Bažnyčioje buvo visai tamsu. Lengvas dulkių ir pelėsių kvapas erzino nosį, nuo storų sienų plaukė vėsumas. Lyg paslaptį kape, tobulai nuo gyvenimo atitvertame ir tuštumos užpildytame, šurpals dilgino baugi vienuma, talkinama rūsčios tylos. Atlošon įrėmęs galvą, Tonis sėdėjo paskutiniame suole, nei skausmo, nei minties, nei erdvės nejausdamas. Tik poilsio virpulys kuteno kojas, ir ausyse dūzgė tarsi bičių spiečius.

Pradėjus tirpti sąnariams, jis pasiraivė ir kilstelėjo blakstienas. Žvilgsnį užkliudė tolumoje įstrigęs raudonas taškelis. Užkliudė ir neišnyko, nors Tonis vėl užsimerkė. Nuo šio taškelių išsitiesė baltos juostos, greitai platėjančios ir susiliejančios į vieną šviesos debesį, plaukiantį skliautais, plūstantį sienomis. Ir keisti garsai ėmė sklisti. Tarsi murmesys, tarsi ošimas, riedas vis didėjančiomis jūros bangomis, kurių keteros retkarčiais suskaldydavo gaudesio vientisumą ir žėrinčiomis vandens viršūnėmis išskirdavo žodžius.

— ... jaunystės idealizmas yra gyvybės versmė.

Jam atrodė, kad iš sakyklos lipa kape-lionas. Po jo kojomis kvykauja perdžiūvę laipteliai, į vitražo langus ciksi lietus, nesubrendę moksleivių balsai lydi vargonų giesmę, lauke šiugžda šlapiais lapais pažliugusios gatvės, nuo pūstančio rudens geltonumo svaigsta galva, bet "Prieš Tavo altorių mes nuolankiai klūpom", tikime ateitimi, saule spindinčia, rankiojame aplink pabirusius, įsivaizduojamus laimės gabalėlius, nes jaunystės idealizmas yra gyvybės versmė, ir altorius spinduliuoja šiluma.

— Melskis už mus. Angelų karaliene... Kyrie eleison...

Melsvame visatos dugne plaukia apvali žemė, ant jos stovi nuostabaus grožio moteris, papuošta žvaigždžių vainiku, draikosi pirmų žiedų kvapas, viršun tiesiasi smilkalų dūmai, nyksta paprastučiai ankstyvųjų gyvenimo metų rūpesčiai, jų palikton erdvėn sunkiasi pavasarinis džiaugsmas, verda kraujas, žėri akys, — Kyrie, Kyrie, — visa buitį yra toks iškilingas Kyrie, kad Eleison pridėti net laiko nelieka.

— ... didelė garbė Dievui ir Motinai bažnyčiai, kai du žmonės, lyg nekalti balandžiai, santarvėį gyvena.

Klebono raukšlės kalba daugiau kaip jo lūpos ir drebančios rankos, ištiestos virš galvų, klebono raukšlės yra gražesnės už auksu išsiuvinėtą drabužį, šviesose žirbuliuojanti, gražesnės už kietą, baltumu blizgančią, marškinių apikaklę, įrėmusią tėvo pažandes, iš kurių trykšta raudonumas, palietas sotaus gyvenimo, net drąsiose akyse atsispindinčio. Nekaltų balandžių santarvė, ištverminga Kristaus tarnyba, — motina negirdi, ką apie ją ir vyrą, penkio-liką metų kartu išgyvenusius, žmonėms pasakoja klebonas. Ji tik sėdi, nuleidusi skarele apgaubtą galvą, sėdi rami, tarsi bijodama prisiliesti ant suolo pagarbiai gulnčios, šilko kaspinu apjuostos, tėvo skrybėlės. Sunerti pirštai, rodosi, po visus skliautus grubumu dundena, ji stengiasi juos taip sudėti, kad mažiau matytųsi, kad kunigas nepastebėtų įskilimus persunkusio juodumo, iš daržų net į bažnyčią atnešto. Balandžiai, karvelėliai? Ji yra daugiau panaši į raibą vištelę. Kai išsiskutęs tėvas ryte išskrenda darban ir iki vėlumos su reikalais po miestą lekioja, kai į mokyklą nuspurda švariai aprengti, pavalgydinti vaikai, ji, menka paliegėlė, tyli vėplutė, įsirausia daržuose, kad niekas nekalbintų, klausinėjamais galvos nesuktų.

— Amžiną atilsį duok ai, Viešpatie.

Ir amžinoji šviesa tegul jai šviečia, ir amžinoji šviesa tegul jai šviečia, — juodi rūbai ir juodos žvakės, juodas pasaulis ir juoda saulė virš žėrinčio sniego, — tegul šviečia, tegul šviečia, — kūkčioja varpai, linguoja minia, virš kapinių sklando varnos, vėliavas pamėgdžiodamos, nuogos šakos raizgosi neišnarpliojamu tinklu, kuždasi žmonės, trepsena taip neseniai jubiliejų šventės, o šiandien našlystę pasiekęs tėvas, — tevul jai šviečia, Viešpatie, tegul šviesa nepalieka manęs, tegul nepalieka trylikmetės sesers...

— Padėk, padėk!

Ant Kristaus galvos raudonuoja vainiko spyglių išspausti kraujo lašai, kūną puošia plakimo žymės, džiūsta suskilusios lūpos, žvilga piktų kareivių ietys. Kunigas kalba baldą, žmons ją kartoja, o Tonis tyliai prašo tėvui pagalbos. Krūmų šešėliuose dar laikosi gabalai sniego, purvinu ledu virtuos, stipriai pūščioja šaltokas vėjas, bet aikštės jau nudžiūvusios, ir draugai, numetę švarkus, dabar žaidžia muštuką, šluostosi prakaitą, nors visi rytoj šnėpsčios. paraudusiomis nosimis. Padėk, padėk, — jga į namus išpruko kažkokia moteris, ne matyta, nepažinta, ir ėmė pykti, garsiai šaukti, nuodais grasinti, ėmė reikalauti, kad tėvas ją vestų. Išiveržė, žybčiojo melsvomis akimis, kratė galvą, purtė ilgas kassas ir aiškino, — tėvas dabar esąs našlys, kliūtys išnykusios, o ji iki šiandien besigailinti, kad prieš dešimtį metų, kai gimė

mergaitė, gniužulio neatnešusi ir ant namų laiptelio nepadėjusi. Gelbėk, Kristau, savo kančia, gelbėk rankų ir kojų vinimis (baisu ir pagalvoti, kaip tau skaudėjo!), — mamą laidojo tik prieš kelis mėnesius, o tarpduri užtvenkusi ponia jau kankina tėtą, vis kalba, vis pasakoja, rodydama baltus dantis, — jai gėdos užtekę, ilgiau ne-kentėsianti, todėl ir nuodams ar kitokioms blogybėms ryžto nestigsia.

Tonis krūptelėjo, tarsi iš sapno pabudęs, tarsi įgeltas, atsitiesė ir papurtė galvą.

Ar ne bažnyčioje nuo mažų dienų rasdavo viltį, kai apsupdavo nerimas? Ar ne čia atsikvėpęs, drąsiai eidavo į egzaminus ir visada laimingai išsiraitydavo, nors žiniose pasitaikydavo skylių? Po mišių, gyvai namo žingsniuodamas, niūniuodavo giesmes, liturginės apeigos išblaškydavo rūpesčius, sunaikindavo baimę.

Ir dabar, lyg negyvėlis saule padrybsojęs, užmerktomis akimis nulydėjęs nesąmoningai pasikartojusius vaizdus, jis atsi-peikėjo. Slystelėjęs ant kelių, rankomis parėmė galvą ir kilstelėjo į viršų akis. Bet kūną nelauktai perskrodė šaltis.

Juk ir tvas, pirmose eilėse išiskverbęs, siauras lūpas judindamas, galvą krtendamas, mėgsta žvilgsniais palubę šluoti! Ir tvas, sprandą išrietęs, ieško ten kažko, tarsi padėto, tarsi jam priklausančio. O jo šliaužiojimui naktį, o įnamė, o kitokios, gal teisingos, kalbos? Kas yra malda, jei primigęs Dievas nemato skriaudos, leidžia namus pragaru verstį, seserį laukan ginti? Kas yra malda, kas yra aukštumos...

Išpylė prakaitas, suraibuliavo akyse.

Ir dabar kažkas tamsoje dunkso prieš altorių. Išsiskirit neaukštas kūburvs, žvilgsnyje sunkiomis formomis šmėkščiodamas.

Vytautas Voleris

Laikosi jis ten, kėbso atkakliai, šventovėje įsispyręs. Ar ne tėvo sulinkusi nugara? Tik jis vienas gali taip įžuliai svyruoti, velniui kaišiodamas pyragą, Dievą ramindamas malda. Ar ne tėvo sulinkusi nugara?

Prieiti, niekinančiai durti pirštu ir nusi-
kvatoti, kad gėda iškreiptų jo papurtusį
veidą, kad visas nuo pykčio pamėlynuotų!

Kliedėdamas Tonis pakilo. Tuštumoje
baugiai skambėjo žingsniai, ant pečių žvil-
gėjo spalvotos dėmės, pro vitražus įsi-
skverbusių spindulių nupieštos. Nesujudė-
jo kūbūrys, Tonio kėslys nepasipriešino
šiam milžiniškame paslapčių karste susi-
gūžusios dvasios. Tik bildėjo grindys, ir
garsai, lyg vengdami būti liudininkais artė-
jančio įvykio, daužėsi į sienas, stengda-
miesi ištrūkti.

Ne tėvas ten klūpojo, o kažkoks šven-
tasis, rankose knygą laikęs. Norėdamas už-
sitikrinti, Tonis stuktėlėjo šonan, ir degtas
molis atsiliepė tokiu dusliu, tokiu išsikvė-
pusiu garsu, jog net gėda suėmė. Bažny-
čiose viską matydavo iš tolo, paveikslai su
statulomis skėsdavo šviesose, jų veidai at-
rodydavo šilti, gyvi, spindį tolimais pasau-
liais, skleidžią paslaptingą muziką, tad
lėkštas sulundėjimas ir drėgmės tvaikas
Tonį beveik užgavo. Nekantraudamas ir
smalsumo stumiamas, jis šventojo kaklą
nuvedė pirštų galais, pajausdamas vėsą ir
pigų dažų sušiurpintą paviršių, linktelėjęs
įsižiūrėjo knygon. Ji buvo suskilinėjusi,
skubomis nulipdyta, net prieblandoje savo
grubumu badanti akis.

Nusivylęs Tonis atsitiesė. Garbinti mi-
rusios žemės gabalą... Geriau čia gulėtų
žalia vejų juostelė. Tada maldininkų aša-
ros, ją drėkindamos, palaikytų šaknis. At-
gaila būtų vertesnė, nes maitintų gyvybę.

Už kelių žingsnių kabojo Marijos pa-
veikslas, kurį gegužės mėnesiais užtvindy-
davo maldos su giesmėmis. Kabojo aukš-
tai, vos vos pasiekiamas. Tonis, atsistojęs
ant suolo, palietė žvaigždžių vainiką. Su-
čiuožėjo skarda, iš kurios skylių kyšojo šal-
tos lemputės. Nesuskambėjo varpai, ne-
plieskė žaibas, netrinktelėjo perkūnas,
šventenybę palietus nuodėminga ranka.
Tik žemyn nučiuožė už rėmo laikęsis žo-
lyno stagaras. Sudžiūvęs, sutręšęs. Ne ga-
lybė, ne meilė, ne iškilmingumas slėpėjo
jame. Į pelus subiręs, jis simbolizavo iš-
nykimą ir menkystę.

Gal veikė tyla, gal spaudė gūdus vieni-
šumas, užvaldęs prieblandoje skėstančius
kampus, todėl jo akyse beveik išsiliejo
drėgmė? Dar niekados savo trumpame am-
žiuje Tonis nejautė tokios spengiančios
tuštumos, tokio pavoingo virpulio viduje.
Atrodė, kad jis, tarsi plono krištolo indas,
subyrės į mažus gabalėlius. Nusigandęs
išėjo laukan ir, saulei spiginant akis, nuo
rankų nusipurtė dulkes. Laiptai buvo
paukščių nuteršti, iš apirusio iškilimo baž-

nyčios sienoje kyšojo sveikai augęs kuokš-
telis žolės. Taip viskas pigu, apleista, nie-
kinga...

Jis žinojo, kad statulos yra iš molio ar
gipso, kad žvaigždės pro stogą nesukrenta,
paveikslų neapsupa, kad tik elektra duoda
jiems tariamą gyvybę. Visą žinojo ir
šiandien neatrado nieko naujo. Tačiau
jame skilo, suaižėjo. Šalia skriaudos ir pyk-
čio, kuriuos čia atsinešė, prisišliejo skaus-
mas, tarsi didelį nuostolį patyrus, apliejo
baimė. Atrodė, kad miestas su žmonėmis
nušliaužė į tolimas, o jis atsidūrė neiš-
brendamoje dykumoje, kuri neturėjo kryp-
čių, kur nebuvo matyti jokių pėdų.

Kaip purvinas, dumblu apaugęs žmogus
drįsta laisvai švaistytis Dievo menėse?
Akiplėšiskumą galima rodyti tik už save
menkesniems. Nuo galingo, visažinančio
Dievo tėvas turėtų bėgti, išmeigęs akis
žemėn, ieškodamas gilaus urvo, kad pa-
sislėptų nuo tobulos teisybės rankos, o jis
vaikšto be baimės, viską pajukdamas,
dangui atkišęs savo pašaipų veidą. Pro
sienas, stogus ir šešėlius matanti gailestin-
ga būtybė, regėdama tamsos piktadarystės,
turi naikinti skriaudikus, kad nekentėtų
dori nekaltieji... — — — — —

Gate vėje spurdėjo miesto gyvastis, užčio-
jo vidurdienio triukšmas. Net voratinkliai
retkarčiais sužvilgėdavo ore. Kur juos su-
vijo, kur išaudė, iš kur čia atsiuntė? Ir ko-
dėl, ir kam, ir kas.

Naujas koloratūrinis sopranas

Aušra Baronaitytė, viena iš jauniausių
dabartinių solisčių, šiais metais baigė buv.
Lietuvos operos solistės Izabelės Motekai-
tienės dainavimo klasę. Vasario 22 d. Mo-
tekaitienės studija surengė jos debiutinį
koncertą Jaunimo Centro didžiojoje salėje.
Debiutas turėjo labai didelį pasisekimą.
Čikagiškiai jau buvo pasiilgę naujo, pa-
vasariško veidelio ir jauno balso scenoje.
Koncerto salė buvo užpildyta, ir entuzias-
tiškos "katutės" lydėjo solistę po kiekvie-
nos dainos. Solistės programa buvo nauja,
dar lietuvių scenoje negirdėta, kurią ji dai-
navo keturiomis kalbomis. Gerai atrinkti,
atraktvūs vokaliniai kūriniai kompozito-
rių Haydn, Paradisi, Donizetti, Ardi-
ti, Lowe, R. Strauss, Verdi, Barab, Gu-
dauskienės, Dell'Acqua ir Weckerlin per
pusantros valandos prabėgo maloniai, ir
publika neatlaidžiai išprašė solistę padai-
nuoti virš programos. Pirmąjį bisą. Metri-
kienės "Gegutė", ji dedikavo savo mo-
kytojai Motekaitienei. Po antro biso "Ne-
iau nedainuosiu, ne..." (aria iš Isouard
operos "Loterijos bilietas") solistei buvo
iteikta gėlių ir sveikinimų žodžiu, laiškais
ir telegramomis. Studijos vardu sveikino
architektė ir dainos studentė Ona Požar-
niukaitė.

Jaunajai debutantei pianu akompona-
vo žinomas pianistas Manigirdas Mote-
kaitis.

Po koncerto gausi publika buvo pa-

kviesta ten pat į kavinę susipažinti su so-
liste ir pasivaikinti kavute. (B. M.)

Po Aušros Baronaitytės koncerto-debiu-
to. Iš dešinės: solistė A. Baronaitytė, pia-
nistas M. Motekaitis, akompaniatorius, ir
Izabelė Motekaitienė, Aušros dainavimo
mokytoja, vasario 22 d. Jaunimo Centro
didžiosios salės scenoje, Chicagoje.

After Ausra Baronas' concert debut in the
large auditorium of the Chicago Lithuanian
Youth Center, February 22 are, from right,
Soloist A. Baronas, accompanist M. Motekai-
tis, and Isabelle Motekaitis, her teacher.

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" RADIOJO VEIKLA

Nuo š. m. kovo 7 d. "Lietuvos Atsimi-
nimų" radijas, kuriam vadovauja prof. d.
Jokubas Stukas ir kurį plačiai klauso N. J.,
N. Y. ir Conn. valstybių lietuviai, girdimas
nauju laiku: šeštadieniais nuo 8 iki 9 val.
vakaro iš tos pačios WEVD stoties, tačiau
tik FM banga: 97.9.

"Lietuvos Atsiminimų" radijo 40 metų
gyvavimo sukakčiai, taip pat dutūkstanti-
nei radijo transliacijai atžymėti šį pava-
sari —

— Gegužės 16 d., šeštadienį, 7 v. v.
Kultūros Židinio salėje, Brooklyn, N. Y.,
vokalinis vienetas "Vaiva", sudarytas iš
studentiško jaunimo Chicagoje, vadovau-
jamas muz. Fausto Strolis, atliks įdomią
programą: populiarių muzikinių veikalų
operečių ištraukas.

Po koncerto bus šaunus balius, grojant
M. Matulionio lietuviškam orkestrui.

— Gegužės 17 d., sekmadienį, 12 val.
Šv. Trejybės liet. parapijos bažnyčioje,
Newark, N. J., bus atlaikytos iškilmingos
koncelebracinės mišios už gyvus ir miru-
sius radijo geradarius.

Po mišių, 1 val. p. p., gražioje parapijos
salėje bus bus iškilmingi pietūs-banketas
su įdomia menine programa, kuria atliks
taip pat "Vaiva".

"Lietuvos Atsiminimų" direktorius prof.
dr. Jokubas Stukas jau iš anksto kviečia
visus klausytojus ir bičiulius šiuose rengi-
niuose dalyvauti.

ENGLISH SECTION

A SOLEMN RECOGNITION OF LITHUANIA'S INDEPENDENCE

Sixty-three years ago, February 16, 1918, 20 resolute and determined men unanimously adopted a declaration calling for the re-establishment of an independent Lithuanian state on a democratic basis severing all ties which have linked it with other nations.

Today, the years of short lived independence lasting between the two World Wars are overshadowed by a process of colonization and russification imposed upon the Lithuanian people by the ruthless Communist system that forced its way into Lithuania in the summer of 1940.

It is only natural that we focus our attention on the loss of its independence, rather than on the few years of constructive life during its independence. It is difficult to forget the sacrifices that the Lithuanian people made in life and resources protecting their hard-won freedom in the early days of the Republic. The enemy of the Lithuanian nation today is the same one that was first to strike it by military force in 1918—the Soviet Union. The attitude of Kremlin leaders towards Lithuania was stated then with cynical candor on Christmas Day, December 25, 1918, in the Soviet newspaper *Izvestia* as follows: "Estonia, Latvia and Lithuania are directly on the road from Russia to Western Europe, and therefore a hindrance to our revolution . . . this separating wall has to be destroyed . . ."

Destroyed it was indeed when Soviet tanks rolled across Lithuania's countryside 22 years later. Thrown by the way-side were solemn treaties whereby the Republic of Lithuania and the Union of Soviet Socialist Republics mutually agreed to respect each other's sovereignty and territorial integrity and to refrain from any act of aggression against the other. Forgotten were the words of Litvinov, one-time Commissar for Foreign Affairs, that the non-aggression pact is an expression of constant and termless policy of peace of which the fundamental element is preservation of independence of the young states like Lithuania. Forgotten, because the time had come to destroy the wall separating Russia from Western Europe.

Prophetic words by Molotov, pronounced on July 2, 1940, after the Soviet military might had penetrated Lithuania, should be re-examined by every nation—big and small alike—because the message has much more meaning today, 41 years later.

Molotov said: ". . . You must take a good look at reality and understand that

in the future small nations will have to disappear. You will have to join the glorious family of the Soviet Union . . . Soviet system which in the future shall reign everywhere, throughout all of Europe, is being put into practice earlier in some places, as in the Baltic nations now—later in others . . ."

It is clear today how far the Soviet aims have succeeded. It is also clear what this system has brought upon all mankind.

Therefore, on this solemn occasion, our thoughts go out to our people under Soviet occupation and their efforts to regain that which rightfully belongs to them—freedom and independence. We should constantly remind the world that the Baltic States of Lithuania, Latvia and Estonia, the first victims of the Soviet Union's aggression, are fully entitled to self-determination as were the former colonies of Western powers.

One only has to glance at the world map of today to see the changes that have occurred and the direction they are taking to fully understand the danger the free world faces by allowing the Communist system to go on unchallenged much longer. Richard T. Davies, a retired U.S. diplomat (former Ambassador to Poland),

has recently commented " . . . When people show that they are capable of determining a form of government, economy or social system for themselves, it seems to me that we have an obligation at least **not to help** those who are trying to maintain an alien form of government, economy or social system . . ."

Lithuanian people through active resistance against the system imposed upon them, first—by military means, later—by open dissent and underground publications, have demonstrated to the world their readiness, if only given the opportunity, to determine their own form of government and social system. Thus, it is our duty and obligation to hasten the coming of this opportunity by following our words, no matter how sincere they might be, with deeds that speak louder, with deeds that would penetrate the Iron Curtain and bring new life to millions of suffering, but courageous people.

Let the spirit of 1918 live forever in the hearts of Lithuanians everywhere; the spirit that led the nation to a new life 63 years ago, the spirit of hope that freedom and independence once again will return and flourish on the beautiful shores of the Baltic Sea for all Lithuanians to enjoy; the spirit that will give rise to a new outburst of enthusiasm, equal only to the early days of 1918, to continue the life that was so cruelly interrupted—life of free men and women among the nations of equally free peoples.

Taken from the public address by Vytautas Cekanauskas, Honorary Consul General of Lithuania, at the flag-raising ceremony at Los Angeles City Hall, February 13, 1981.

Lietuvos gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas 1981 m. vasario 16 d. suruošė draugiškų valstybių konsulams pagerbti priėmimą Hilton viešbutyje, Los Angeles. Sveikina Rūta Lee-Lowe; stovi Janina ir Vytautas Čekanauskai.

Ruta Lee greets the audience where Honorary Consul General Vytautas Cekanauskas [left] and Janina Cekanauskas [far left] attend a consular meeting at the Hilton Hotel, February 16, 1981.

Foto nuotrauka Simo Kvečo

KNOW THY FRIENDS IN CONGRESS

The following members of Congress gave special recognition to Lithuania on its Independence Day commemoration, February 18, 1981:

Ms. Fenwick*	Mr. Hollenbeck
Mr. Ashbrook*	Mr. Moakley
Mr. Annunzio*	Mr. Lee
Mr. Nelligan*	Mr. Hall
Mr. Dougherty*	Mr. Lent
Mr. Stratton	Mr. Yarron
Mr. Donnelly	Mr. Bingham
Mr. Derwinski	Mr. Fauntroy
Ms. Ferraro	Mr. Nowak
Mr. Conable	Mr. Guarini
Mr. Moffett	Mr. Eckart
Mr. Vander Jagt	Mr. Frost
Mr. Howard	Mr. Peyser
Mr. Dornan	Mr. Jeffries
Mr. Fish	Mr. Ford
Mr. Forsythe	Mr. Brodhead
Mr. Broomfield	Mr. Addabbo
Mr. Sawyer	Mr. Florio
Mr. Sensenbrenner	Mr. Benjamin
Mr. Goldwater	Mr. Fary
Mr. Blanchard	Mr. Ottinger
Mr. Clinger	Mrs. Collins
Mr. Minish	Mr. Smith
Mr. Gejdenson	Mr. McHugh
Mr. Ratchford	Mr. Gonzalez
Mr. Marks	Mr. Porter
Mr. Rousselot	Mr. Daub
Mr. Hiler	Mr. Rodino
Mrs. Holt	Mr. Dingell
Mr. Russo	Mr. Hammerschmidt
Mr. Waxman	Mr. Anderson

*These are the only members who actually spoke before Congress on behalf of Lithuania; the rest submitted their speeches to the **Congressional Record**.

LITHUANIA'S NATIONAL ANTHEM IN ENGLISH

Mr. Annunzio introduced the Lithuanian National Anthem to Congress in English. For those of you who may have never seen it in English, we reprint it here:

NATIONAL ANTHEM OF LITHUANIA

*Lithuania, our country,
Land of might you'll ever be;
Through the ages your fond sons
Have gathered strength from thee.*

*Lithuania, your children
Paths of righteousness shall tread;
For their native land they'll labor—
Earth's aspiring aims they've bred.*

*Fount of light, may your bright sun
Pierce all that's in darkened sheen,
Show us Truth's noble way,
And we'll follow in your gleam.*

*In our hearts, Lithuania,
Love for you will dwell fore'er
Spirit of the world is soaring—
Caught in your exalted glare.*

Lithuanian representatives with members of Congress during the February 18 Independence Day commemoration at the Capitol building, February 18, 1981. From the left: Vice President of the American Lithuanian Federation, Dr. L. Kriaučeliūnas; Congressman F. Annunzio [organizer of the event]; Rev. L. Andriekus, who said the opening prayer; Majority Leader J. Wright; Speaker T. O'Neill; Congressman E. Derwinski; ALF representative in Washington, Dr. J. Genys; A. Vaiciulaitis; Lithuanian Charge d'Affaires, S. Backis; Voice of America Lithuanian Section Head, A. Petrutis; ALF Vice-President T. Blinstrubas.

Lietuvių atstovai su Kongreso nariais Vasario 16 d. minėjime Atstovų Rūmuose š. m. vasario 18 dieną. Iš kairės: ALTo vicepirm. dr. L. Kriaučeliūnas, kongresmanas Frank Annunzio (suorganizavęs minėjimą, ALTui jį paprašius), maldą kalbėjęs kun. L. Andriekus, Atstovų Rūmų daugumos lyderis kongrsm. J. Wright, Atstovų Rūmų pirmininkas Th. O'Neill, kongrsm. E. Derminski, ALTo atstovas Washington dr. J. Genys, rašytojas A. Vaičiulaitis, Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis, Amerikos Balso lietuvių skyriaus vedėjas A. Petrutis, ALTo vicep. T. Blinstrubas.

Rita Bureika speaking during a political seminar which took place in Los Angeles on January 17. On the right moderator Prof. Dr. Stanley Vardys.

Studentė Rita Bureikaitė kalba politinių studijų savaitgalyje Los Angeles sausio 17 d. Dešinėje sėdi jaunimo simpoziumo moderatorius prof. dr. S. Vardys.

Interview With Vladas Sakalys

by MARGIS MATULIONIS

What made you decide to flee?

I had been in the underground for approximately one month and, as a result of signing yet another human rights document, the internal security began a hunt for me. My friends had already been arrested. It was obvious what my choices were: I could remain in hiding but that would mean I would no longer be able to work, and would become a burden to my family and friends. The other choice was to try to escape. After deliberation I decided to attempt the escape. My friends tried to dissuade me at first suggesting that the arrests might stop and that escape was a long-shot. Finally, I stated that if escape were no possible, at least we'd know that much. Guided by such thoughts, I fled. There were no lengthy preparations, although Lithuania is far from northern Russia. There was just a general understanding that there were forests, that it was northward, that swamps, lakes, ec., would come into my path.

So, you fled from Lithuania?

I fled from Lithuania. Traveling by night, I slept in the trains. During the day I walked around, buying what I needed for my trip. Thus I reached the borders of the Soviet Union. From there I had to travel on foot to Sweden. (For an exposition of this trip, see the December 1980 issue of L.D. —Ed.)

Since you are a signatory of a declaration for enforcement of the Helsinki Accords, you believe that Lithuania has a right to self-determination. Now that you are in the U.S., has your opinion changed?

No. On the contrary, my beliefs have become even stronger. All nations have the inalienable right to independence. In the major part of the world, we see that process. Past colonies have won their freedom, even small islands that have 10,000 inhabitants become nations. Lithuania, with a long history of having been an independent nation, and illegally annexed, has even more right to self-determination. Small colonies in Africa and other places which have not even solidified their nationhood gain their independence. So should Lithuania. I will never change my opinion.

Do you feel that the majority of Lithuanians think this way?

I can answer with the words of Rev. Svarinskas: There are few dissidents in Lithuania since dissidents are defined as collaborators. They are a minority. The majority are a silent majority for they cannot express themselves in terrorism—not all people have the will to become heroes. The real collaborators, dissidents then, are those who support the regime, and they are a minority, some in the top

echelons of the party, and a few others. Such persons are in favor of the occupation because it is useful to them. And even so, not all the party members are convinced of its utility to them. The majority are not in favor of the occupation and thus are for independence. But in a totalitarian situation, it is impossible to express this. However, we do have a series of indications: 140,000 signatures were collected in a short time for a church. In a totalitarian state, this is an anti-government act I doubt if it would be easier to collect as many signatures for a cause you believed here in such a short time. And how long will it take if it were regarded an illegal act?

From Lithuanians or Americans?

In general. Even with your resources, it isn't easy to do. Whereas over there, everything was done in secret, under threat of persecution.

Is religion a force?

Yes. The communists admit that 50 to 60 per cent of the population is religious. It is difficult to be precise. For example, many are non-believers, but because the church is a factor in revolt, it becomes something which must be supported in every possible way. Let's not forget that the first Lithuanian church choir during the Czar's reign in Vilnius was organized by socialists who did not believe in any gods. Finally, even here in the U.S., who jumped at the chance to establish Lithuanian parishes. Sliupas. There is this additional phenomenon of uniting around a universal right so it is difficult to say how many real believers there are. The communists affirm that 50-60 per cent of the population is religious. I think that the percentage is slightly larger.

Are you a believer?

Yes, I am a believer. I cannot say that

I have always been, but I am a believer. Many Lithuanians fled Lithuania after the war. How do those Lithuanians who remained behind feel towards our emigres, especially since those of us who live here have acquired material wealth and live well, whereas those who remained, suffer. Is there any resentment?

No, on the contrary. I want to respond in the words of a communist academic: You wouldn't flap your wings if it weren't for the emigres. The fact that there is an opposition in exile is perceived as potentially dangerous to the Soviets. The Lithuanians look at it this way: if something happens whether it be events in Lithuania or persecutions, it is first of all the emigres who publicize it. In Lithuania the attitude that Lithuanians elsewhere are not Lithuanians or that there is any existing internal opposition or envy towards Lithuanians outside is something that only collaborators maintain. Remember they get their bread and butter from doing this.

There is no envy?

No, no envy, no resentment. Well, as far as envy, I'd say, sometimes it's said that you live better here, etc., but this isn't the kind of envy which would be antagonistic. Non-Lithuanians live equally well here in the West; generally one does live better.

Is there anything in the U.S. that you haven't liked?

Not much. And really, I don't want to talk about it. There are a few things, but not many, of what I expected in the West, I expected much less and much worse, even though I considered myself unaffected by Soviet propaganda . . . Romas Giedra expressed it well today: "My impression is that the West is much more colorful. The colors are brighter everywhere." There, life is so gray, not only spiritually, but materially. As far as I am concerned, not only have I not been disil-

lusioned by the West, but, on the contrary, it's much better than I expected.

Regarding Poland, do you feel that the Soviet Union will interfere?

I think this way: if it becomes impossible to calm that which started in Poland, from the inside or otherwise, then an invasion is inevitable.

What soldiers will be sent in?

If the Polish collaborators will not be able to suppress it themselves with Polish soldiers, then they will obviously send Germans, Czechoslovakians, and Russians.

You don't think that there will be a problem with the Czechs or Germans?

Not in this case; with the Germans least of all. In these situations, the Russians utilize old national rivalries. Recently, in Lithuania, the government has increased anti-Polish propaganda: that they are eternal enemies, that they captured Vilnius, etc. It's obvious why: so that Lithuanians would be more willing to kill Poles if it should become necessary to subjugate them.

There is a possibility that Lithuanians would also be sent?

The Soviets try to send them first. For example, in Czechoslovakia they sent Balts first of all.

And what about Afghanistan? There have been all kinds of rumors that Lithuanians had been sent there.

Yes. At the beginning, the Soviets did not send Lithuanians. They tried soldiers from Central Asia, but these began to go over to the rebels. So then they sent soldiers from the western part of the Soviet Union—Ukrainians and Lithuanians. Now there are no less than 3000 Lithuanians in Afghanistan.

Have there been Lithuanian casualties?

Undoubtedly. When I was still in Lithuania, the Soviets had just begun to send Lithuanians to Afghanistan and we had already counted about 15 occasions of

those who had died being brought home. But I could only be aware of this until the last days of May. I doubt if we know everything.

Considering Brezhnev's age and that of the members of the Politburo, are there any possibilities of an eventual change in Soviet policy?

Not in a positive direction. If younger leaders appear, they will more readily and energetically strive to save the crumbling empire. One must not expect a good or bad czar, because all the crises of the empire are forcing it to seek new adventures. If I were in Brezhnev's place, I would only concern myself with grasping, suffocating, fighting more harshly . . .

Was Reagan's election a good sign?

A very good sign. First of all, he is the first American president who described the Russians and their actions correctly. Whenever America rose up, when it went to war, it was obvious who the enemy was. America has tremendous resources. The people are very energetic and perform miracles. But after a war, when it is not made clear who the enemy is, that it, whether the communists are enemies or not, then America always loses in the world arena as it did during the last 30 years. If the U.S. understands who the enemy is I think that Reagan's election indicates that the U.S. is starting to understand who her real foe is and that it is not some kind of partner or business client, etc. . . .

You didn't see this in Carter?

No. Carter was a very good man and was the first to speak out on human rights, something that had never been done before. But to be a good man is not enough. To be a good man and a good president is not the same thing. For friendship, probably a moral, good man is better, but a nation needs a good leader. Wilson, when he became Prime Minister, said to the Conservatives: I am the first prime minister who shines his own shoes. The Conservative leader responded: In England, we do not elect a Prime Minister because he shines his own shoes.

Did the Olympic boycott do any good?

A lot! First of all, it was a blow to the Soviet morale. It wasn't as insignificant as they have tried to show. To the captive nations, this was a sign that the West was not a capitulator. For some time, detente had been an endless chain of capitulations. In addition, therefore, it was a very good thing.

We heard that Lithuania was deprived of food, etc., because much was sent to Moscow for the Olympics.

There is no meat even now, Olympics or no. It was necessary to subsidize Moscow somewhat, but even now, especially since Afghanistan, meat has become scarce.

Are you aware of the work of VLIKAS? [Supreme Committee for the Liberation of Lithuania]

Soviet literature has given VLIKAS

good advertising. We have a simple compass: What the Soviets condemn is therefore good. Generally, all know what VLIKAS is, but personally, concretely, I was not much aware of it.

Is there a possibility for Lithuania to acquire at least the status of a Poland or Czechoslovakia?

First of all, support the underground concretely, for example, by smuggling literature into Lithuania in various ways. If someone is going there, it is shameful if he doesn't try to bring something in. Secondly, up to now, I have encountered the strange attitude here that we must not irritate others. Because of that, we must not express our interests too clearly. Others might get angry and so forth. We must not lose friends, etc.

I disagree strongly. It is better to be unpleasant and get out of that some concrete concessions rather than to relinquish one's interests to gain a sympathetic attitude from others. For example, we should pressure the Germans to disavow the Molotov-Ribbentrop Pact. And we must pressure them energetically and not just with smiles. Don't be nice. The entire history of battles for independence shows that only waiting and remaining silent cause nothing to happen. More energy is needed in not just asking, but demanding. During the period of Detente, this kind of tactic would probably not have succeeded, but now that Detente is over and world is starting to realize what the Soviets are we should be more aggressive.

In the U.S. itself, you should push for the rejection of trade credits to the Soviet Union. They just strengthen it. Also, do everything that strengthens the U.S. This is helpful to Lithuania because only through the ruin of Moscow's empire can Lithuania become free.

Is there a possibility for Lithuania to or Czechoslovakia?

No. Until the empire falls apart, no. We are not talking about Lithuania alone, but the principle itself: either the empire is decolonized or not. The Russians will not agree to this until they are forced to.

What are your personal plans here in the U.S.?

Are you going to work as an optician?

I don't know. Initially, probably not since I have to establish myself here first. *What about your family? What are your hopes and plans?*

For now, they are not allowed to leave, but I believe time doesn't stand still and that things will change. Who would have thought, ten years ago, that Simas Kudirka would be allowed out of prison? Therefore, I think that there will be a change. If not, then I will not have any hope.

Do you correspond with your wife now?

I receive news of her and pictures of the children.

Is the news good or bad?

She was persecuted. For example, my son was ill and my wife got an illness release. Internal security demanded the destruction of the release so that she could be fired. The doctor refused to do this so they fired her instead. There were searches. She was summoned to the procurator and warned not to attend the trials of others. But we are used to that. It's not a tragedy.

Have conditions improved over what existed under Krushchev twenty years ago?

The opposition in Lithuania is greater. I doubt if there has been any improvement regarding food and other things. It's gotten worse. But the spirit of the people has changed. After the war, we had guerrilla fighting which cost a lot of blood and fashioned a fear complex. But the young people have grown up not having seen a lot of this blood. And people get rid of their fear, especially the young. It's better from that point of view, much better.

And what about the church? Some churches are being restored?

With the church, the situation hasn't improved. If they are restoring a building; it does not mean that they are restoring a church. A building is a different thing. The church is being persecuted and now this persecution has recently become stronger. But so has the resistance to it. So it's not that terrible that the church is being persecuted. Rev. Svarinskas says that we are alive only in battle. If there were no battle, probably there wouldn't be as strong a faith. For example, I saw that people were not too prone to go to church in Sweden, and that generally, faith is a kind of habitual but not really necessary thing there.

Is the Lithuanian church comparable to the one in Poland?

Our situation is more similar to Poland's in that respect. Obviously, all that is much more intense there.

Why is religion stronger in Poland?

Their traditions are greater and, here is where their church is stronger, it is national, whereas with us, we are just beginning to go in that direction. Now that the national element is growing stronger, the church will, too, but Poland has al-

ways had a national church. Their bishop said to the Poles: remember that first you were born Poles and only after were you baptized Catholics. Which of our clergy would dare say that? This is anti-Christian. The roots of a church's strength are in nationalism. Since the Polish church is more like that, it is stronger.

Where are you living now?

In New York.

Are you going to remain there?

I don't have any concrete plans yet since this depends on other things.

You've been doing a lot of traveling recently, with conferences, etc.

Not that much, but, obviously more than some communist leaders in Lithuania. They are not allowed abroad too much.

Is it good that we frequently visit Lithuania and spend so much money in the process?

Private visits are good things since they provide information and maintain relationships with the homeland. But it is necessary to strive to give something, to receive something. When there are official visits, for example Jonynas's, the artist, where he constantly thanked everyone, caused a lot of irritation. These kinds of visits are harmful.

We realize you are very busy and thank you for your precious time. We wish you all the best in the future.

On the Lithuanian Wave Length

Vyt. Sirvydas

So many second and third generation American-born Lithuanians are accomplishing high achievements in various branches of American life, that even with the best intention our press and its reporters cannot catch up with the tide. On its Theater page the other day *The New York Times* in an article "Women Playwrights Show New Strength" described the activities of six women and featured "JoAnne Akalaitis" with two other "notables."

We weren't able to obtain biographical details about her right away, but no doubt she is of Lithuanian descent (Akalaitis). The article stated that she is now "moving from direction and design into writing." It is further said that "As author, director and designer with Mabou Mines company, JoAnne Akalaitis is a sentinel on the outer boundaries of experimental theater, working in close contact with painters and sculptors. Her 'Dressed Like An Egg' was an astonishingly visual reflection of the life and work of Colette; 'Southern Exposure' was a sculptural performance piece about Antarctic exploration; and her current 'Dead End Kids' is a lecture-vaudeville about the history and the harmful effects of nuclear power."

If any readers of *Lithuanian Days* can

supply additional information about JoAnne, Lithuanian-Americans would be grateful.

—o—

Algirdas J. Greimas, born an evacuee from war-torn Lithuania in Tula, Russia during World War I is, since 1965, a professor of semiotics at the Institute of Higher Studies in Paris. During his lifetime he showed an interest in many branches of the humanities, from linguistics to philosophy. Chicago Lithuanians in 1979 published his book *Apie dievus ir žmones* in Lithuanian dealing with various aspects of the mythology of our ancestors. The modern German philosopher E. Cassirer thinks the mythology of any nation is an index of its cultural development.

Prof. Greimas draws inspiration from French scholars Levi-Strauss and G. Dumézil. The latter thinks the mythology of Indo-Europeans, the ancestors of the many nations of Europe, including Lithuania, and also of ancient Iran and Hindus, is primarily based upon the structure of their ancient society, which consisted of lawgivers (priests and kings), defenders (soldiers and war leaders), and the bread-earners. Therefore they organized the supreme divine power along these functional lines

—o—

So it was that Plato became the god of wealth among ancient Romans and how we got our word "plutocracy." Among the ancient Iranians "bog" meant riches, but transformed into "god" when the Slavs on the Ukrainian steppes borrowed the word from Iranian Scythians. Not so long ago, the word "bagotas" meant a rich man in Lithuanian, before our philologists discovered its origin in neighboring White Russian (the "godai") and advised us to eliminate it from pure Lithuanian.

Prof. Greimas discusses Laima, Ausrine, Perkunas, Zemyna and other Lithuanian gods and goddesses, although reliable literary sources for their names and functions are regrettably scarce. He tries to fit them into the three-fold scheme of Dumézil for ancient Indo-European mythology. The main idea is that these gods are developed within a cultural context usually out of the humdrum daily practices of human beings, and did not come from another world.

American academicians are mounting an ambitious project to publish a "Modern Encyclopedia of Russian and Soviet Literatures," and have invited Violeta Kelertas of the University of Wisconsin and Rimvydas Silbajoris of Ohio State University as contributors. No doubt, there will be many Lithuanian names listed of those who write about present day Lithuania under Soviet occupation. The Harvard Encyclopedia of the ethnic groups in the United States is already being distributed to libraries and we hope to be able to give a bird's eye-view of it soon. The Oriental Research Partners of Newtonville, Massachusetts already published in English a biography of Dr. Jonas Basanavicius by Prof. A. E. Senn and a biography of Ciurlionis is now in the press.

An Open Window Into the Creative World of George Rackus

by JURGIS GLIAUDA

A one-man exhibition of the works of Canadian-Lithuanian artist George Rackus was held at the impressive Brand Library and Art Center, Glendale, California from February 7 through March 3.

It was an interesting array of about 35 unique anodized aluminum works and 13 serial pieces of lithographs under the title of "Earth and Sky."

The Brand Library was an excellent place for this unusual exhibition. The distribution of light, magnitude of space and presentation of the works were without reproach.

The unusualness of George Rackus's works consists in his choice of art media. That medium is the realization of the artist's visual ideas in alloy of anodized aluminum. The essence of these elements—metallic aspects, transparency of design, specific luminosity, new forms of perspective, protuberances and porosity of colors and hues—produces peculiar, startling effects.

The choice of anodized aluminum as an art medium is novel. At the present time, we do not know which way this novelty will evolve: George Rackus is a daring pioneer.

Because a certain preparation of the metal makes it acceptable for the penetration of paint, it is similar to other art media, such as glass in a field of stained glass, or as stone and ceramic in an in-laid picture.

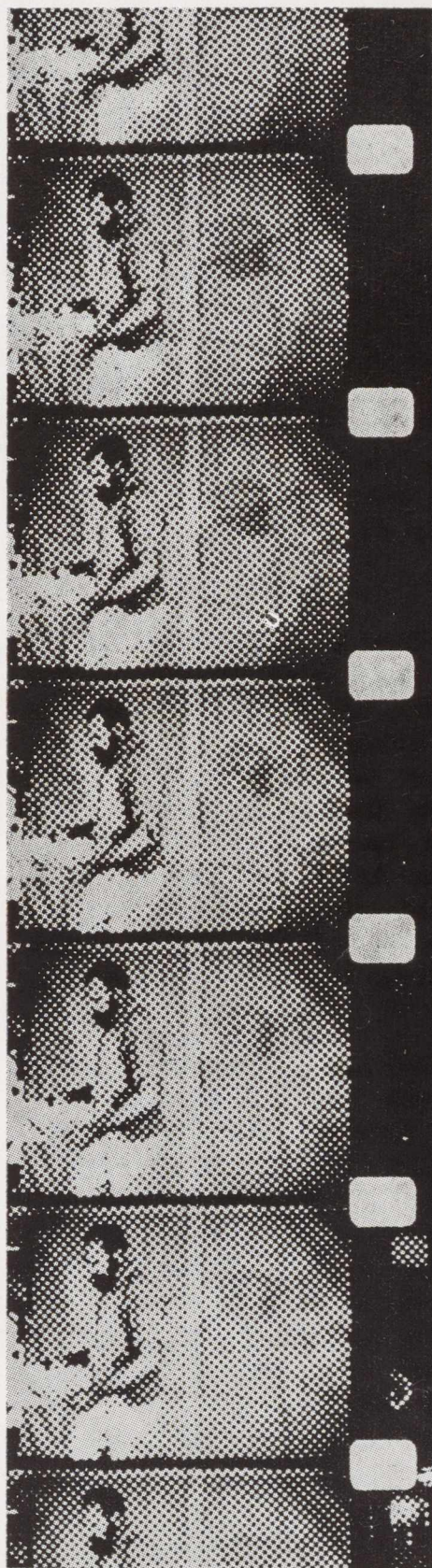
"This is a diversity of method relative to this artist's need in his search for accomplished works of great strength," says Robert Percival, an art connoisseur, about George Rackus.

The process of preparation of the aluminum was accomplished in Belgium. The artist toiled three years until he reached perfection in the use of this unique medium to fully express his artistic goals.

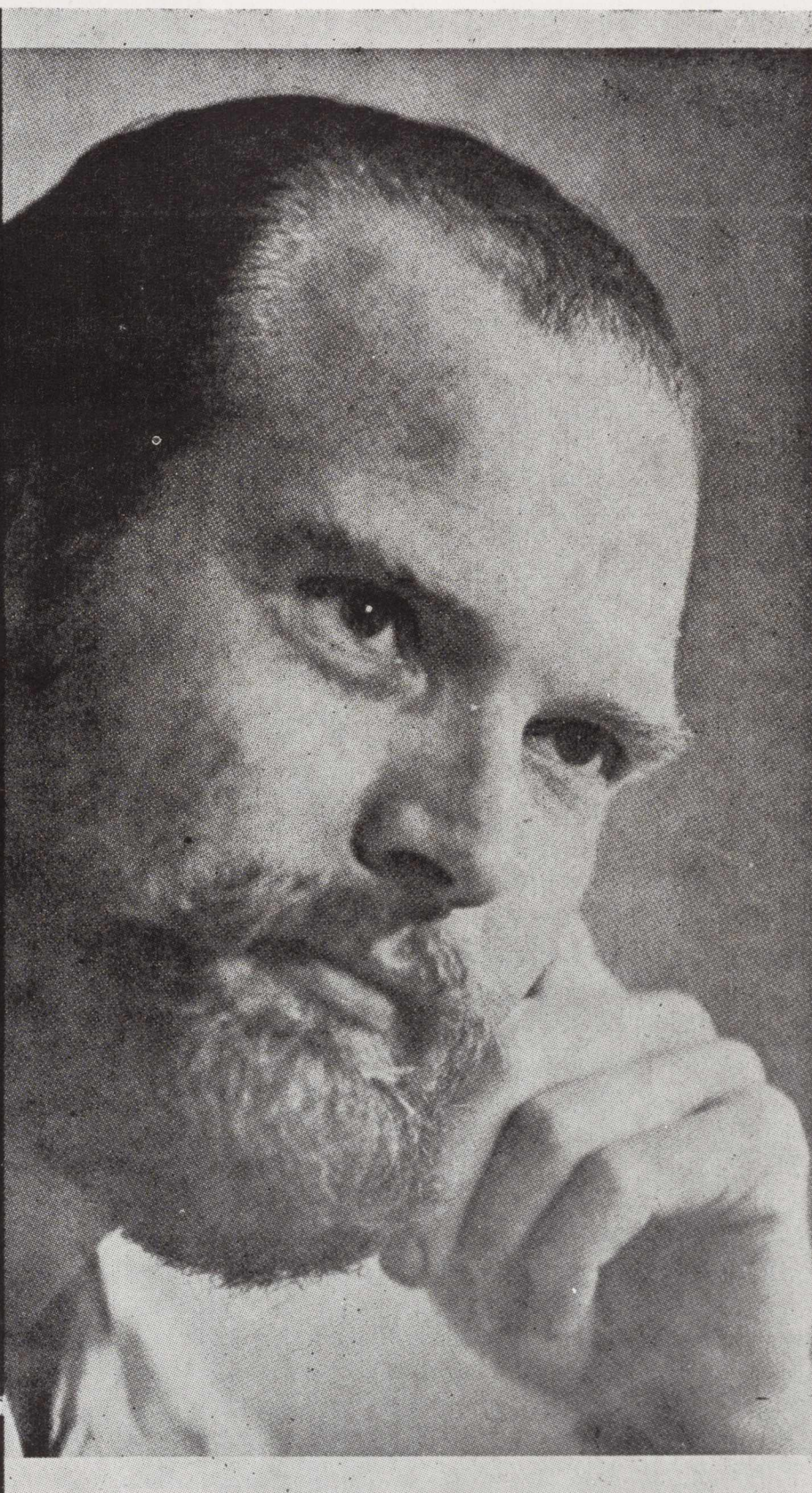
George Rackus won a struggle against technicalities. He turned a metallic alloy into an assemblage of his philosophical and artistic declarations. He created his works full of strength and masculinity, an enjoyable movement of lines, hues and discs in space, deepening the perspective of the picture.

"Divided Circles" shows a maximum of prolonged dimensions. "Blue Divide" presents the agony of a painful split as does "Vertical Trip." "Lines in Motion" bewitches by an almost imperceptible illusion of two living creatures in a phantasmagoric vacuum. "Sun and Reflection" resemble basic motives of K. M. Ciurlionis's love for the enigmatic sun. Large images of "Another Dimension," with a semblance of clouds in the bottom of the picture, satisfies the curiosity of the onlooker with a bit of "unreal reality."

The symbiosis of abstract and surrealist tendencies under the command of an

Dailininkas Jurgis Rackus.

Artist George Rackus.

outstanding talent has produced works of captivating vitality and visual attraction.

The impressive, declarative parade of metallic canvases on the walls of the spacious Grand Gallery created an illusion of open windows in the walls—the windows towards the creative world of George Rackus. The proper place for this collection belongs in the galleries of the Guggenheim museum.

George Rackus has held successful "One-Man Exhibitions" in Paris, Barcelona, Ibiza, Toronto, Montreal, London, Burlington, Ottawa, Brussels, Chicago, Brantford, Luxembourg, Hamilton, Los Angeles, and Glendale. His works are included in art collections in Canada, United States, Great Britain, and in the Ciurlionis Gallery.

This exhibition was under the auspices of the Canadian Consulate in Los Angeles. George Rackus, 54 year-old Canadian-Lithuanian artist, has been officially introduced as one of the leading avan-

gardists in Canadian art. He won the struggle against the formalities of modern elliptical art and turned metallic canvases into declarations of impulsive and vital ideas. Over the traditional material and stillness of a surrealistic world and with the help of a new art medium, he has reached an absolute dominance of formal elegance, tonal charm and a modern scepticism for solutions.

Due to an inadvertant lack of communication between the editorial staff and the composing room, all introductions to Donelaitis's poems were incorrectly placed in the article in the February issue of L.D. We are sorry to have caused any confusion. —ED.

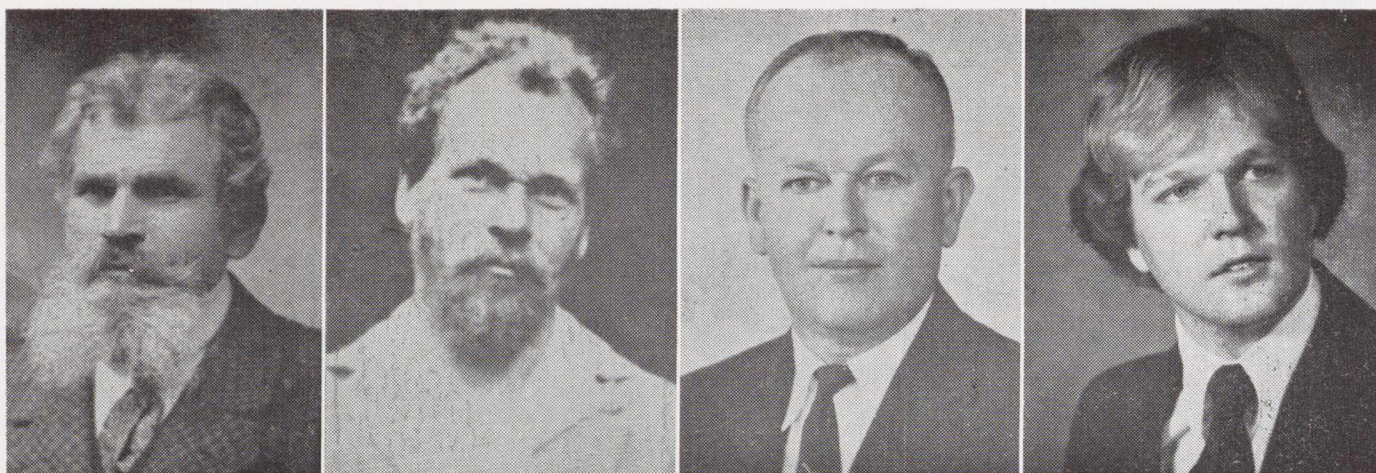
Four Generations Span 120 Years In One Profession

Victor Ruokis, like his father before him, and his father's father, and his father's father's father, has joined the ranks of chemical engineers, finishing his bachelor of science degree in the field from UCLA this past fall. Oh, the four have their nuances—after all, the level of sophistication and the change of countries has influenced their area of specialization in 120 years. The question remains, however, is it a natural talent or is it family pressure that accounts for the constancy.

Victor's great grandfather, Gabriel Ruokis, began as a neighborhood chemist in the Svencionis area (200 miles east of Vilnius), Lithuania. He produced on his farm enough chemical products to supply the territory with grease compounds for vehicles, soaps, varnishes, fur and leather processing. He also distilled alcohol for medicinal purposes.

Victor's grandfather, Professor Victor Ruokis, headed the Department of Agricultural Chemistry, Geology and Mineralogy at the Agricultural Academy Institute in Dotnuva, Lithuania. His higher degrees were attained at Russian institutions.

Victor's father, Joseph Ruokis, is a chemical engineer/industrialist. He received his higher degree from the University of Lithuania in Kaunas in mathematical physics within the Chemistry Department. After serving as chief chemist

Four generations in one profession: l to r. Gabriel Ruokis, prof. Victor Ruokis, Joseph Ruokis, and Victor Ruokis.

Foto L. Kantas

for structural dyes at "I'ietukis," he left Lithuania to start over in the United States. By 1955, he established his own company in Chicago, Illinois which manufactured floor varnishes sold to contractors. When the natural wood floor look went out, he shifted his focus and residence again. At the present time he is producing paint—primer and sealer—for ornamental rod iron fences and furniture and latex paint for houses in Los Angeles, California.

Victor is starting out his career as a Process Engineer for an oil refinery in Los Angeles, California, but plans to pick up a masters degree in business administration this fall—integrating the mother's talents into the tradition.

Asked why his son drifted into chemistry, Victor's father proclaimed he never pushed him into it, although he may have been influenced by travelling with him and observing the production and sales process. He quipped: "Actually I knew

Keturios šeimos kartos chemikai: iš kairės Gabrys Ruokis, prof. Viktoras Ruokis, Juozas Ruokis ir Viktoras Ruokis.

he'd be a chemist before he was seven years old. He used to break all my thermometers over the flame of the stove. When I asked him why, he said he wanted to measure the temperature of the fire. And then he started to cook. You know the process of straining, grinding, mixing to perfection is very much like chemistry."

MURDERED IN SAN SALVADOR

Sister Dorothy Kazel-Kazlauskas was one of four Americans murdered December 2, 1980, in San Salvador by unknown terrorists. She was the niece of Nataly Radauskas of Cleveland, Ohio. She had been serving the people of San Salvador 6½ years before her death.

In Memory of RENE A. KOELBLEN

who died February 23, 1981
in Los Vegas, Nevada

His Wife in Sorrow
ELENA SADAUSKAITE KOELBLEN

The J. Ruokis family in Los Angeles. In front, from left to right: Vida Ruokis, Vik J. Ruokis and Dana Ruokis. Standing, the parents, Aldona and Juozas.

J. Ruokio šeima Los Angeles mieste. Priekyje iš kairės: Vida Ruokytė, Vik. Jz. Ruokis ir Danutė Ruokytė; stovi tėvai — Aldona ir Juozas Ruokiai.

GARBĖS PRENUMERATORIAI:

Dr. S. Andukas, Baltimore, MD.
 Peter Atkočiūnas, DDS, Cicero, IL.
 J. Z. Augustinius, Illinois.
 Br. Aušrotas, Juno Beach, FL.
 Leo Bagdonas, Santa Cruz, CA.
 Pr. Baltuonis, Canada.
 Petras Baltrėnas, Calif.
 Rev. A. Bertašius, San Elizario, TX.
 Dr. C. K. Bobelis, St. Petersburg, FL.
 A. Braškys, Ont., Canada.
 D. Brazdžionis, Los Angeles, Calif.
 Juozas Briedis, West Bloomfield, Mich.
 R. A. Bužėnas, Los Angeles, CA.
 Inž. V. Čekanauskas, Garbės konsulas, Los Angeles, CA.
 H. Bruszauskas, Vokietija.
 Dr. A. L. Čepulis, Willoughby, OH.
 John Čiurlionis, PA.
 Rev. V. Dabušis, N. J.
 Dr. A. M. Devenis, Long Beach, CA.
 A. Devenis, Santa Monica, CA.
 Vysk. A. Deksnys, Vokietija.
 A. Dičius, Santa Monica, CA.
 Vincas Dovydaitis, San Clemente, CA.
 Bronė Gajauskienė, Santa Monica, CA.
 Inž. Br. Galinis, Norwell, MA.
 J. Girevičius, Ont., Canada.
 Paul Gyls, Olympia, Wash.
 E. ir L. Jarašiūnai, Santa Monica, CA.
 E. Jonušas, Omaha, Nebr.
 Msgr. F. M. Juras, Putnam, Conn.
 Inž. J. Jurkūnas, Chicago, IL.
 A. Kantvydas, Canada.
 P. Karosas, New Britain, CT.
 Kazys Karuža, Los Angeles, CA.
 Dr. Šarūnas Karuža, Los Angeles, CA.
 St. Keteriauskas, Los Angeles, Calif.
 M. Kirkilas, Chicago, Ill.
 Dr. P. Kisieliūnas, Cicero, IL.
 Dr. Alf. Kontvis, CA, R. K.
 Dr. A. Kriščiūnas, Milton, MA.
 E. Kronas, Canada.
 Msgr. J. Kučingis, Los Angeles, Calif.
 S. ir J. Kvečas, Santa Monica, Calif.
 J. L. Levickas, Chicago, IL.
 M. M. Lietuvnikas, Orlando, FL.
 J. Lukas, Orange, CT.
 Dr. J. Mališka, Que., Canada.
 F. Masaitis, La Mirada, CA.
 A. ir L. Mažeikos, Marina del Rey, CA.
 G. Mažulienė, Santa Monica, CA.
 W. Maker, Burbank, CA.
 W. Markalonis, Reynoldville, Pa.

Garbės prenumeratoriai

Msgr. L. Mendelis, Baltimore, Md.
 E. Mickeliūnas, Richmond Hill, N. Y.
 W. M. Maskell Ins. Agency Ltd, Toronto, Ont.
 Al. Mogenis, Quincy, IL.
 Rev. S. Morkūnas, Sioux City, Iowa.
 A. Musteikis, Fallon, NE.
 A. L. Namikas, Glendora, CA.
 Rev. A. Olšauskas, Los Angeles, CA.
 Kun. Th. Palis, Pittsburgh, CA.
 Rev. V. Pavalkis, Milpitas, CA.
 Vladas Pažiūra, Anaheim, CA.
 F. Petrauskas, Syracuse, N. Y.
 Peter Baltran, CA.
 A. Pračiūnas, San Pedro, CA.
 Rev. A. Račkauskas, Brooklyn, N. Y.
 Inž. Juozas Rasys, Cambridge, MA.
 Rev. Dr. P. Ragažinskas, Sentral, N. M.
 Kun. V. Radvina Clover Valley, Calif.
 V. Raulinaitis, Santa Monica, Calif.
 A. L. Repšys, N. Y.
 J. V. Roland, San Francisco, CA.
 Rev. A. Sabas, Ont., Canada.
 Petras Sakas, Los Angeles, CA.
 J. B. Sabal, Cleveland, Ohio.
 E. ir J. Sinkiai, Santa Monica, Calif.
 Rev. Dr. Skilandžiūnas, Canada.
 Dr. Paul Švarcas, Mascoutah, Illinois.
 Rev. E. Statkus, Grand Rapids, Mich.
 Inž. J. Talandis, Olympia Fields, Illinois.
 "Talka", Hamiltono liet. koop., Canada.
 V. Tamošiūnas Detroit, MI.
 J. Tamas, Gardena, CA.
 Dr. V. B. Sky, Palos Verdes, Calif.
 M. Šarauskas, Winn., Canada.
 Juozas Truškauskas, Los Angeles, Calif.
 Dr. O. Vaitas, Bloomfield Hills, Mich.
 S. P. Vaičaitis, PA.
 Vytautas Vidugiris, Palos Verdes, Calif.
 Juozas Vitėnas, Washington, DC.
 A. Youtz, Munhall, PA.
 Dr. P. Žemaitis, Conton, MI.

AUKOS LD PAREMTI

\$30 — Jurgis Juodis.
 \$20 — A. Gustaitis.
 \$20 — Liet. Bendruomenės Los Angeles Apylinkė.
 Po \$15 — Simas ir Jadvyga Kvečiai, Santa Monica, CA., Je-

ronimas Jakelaitis, Toronto, Canada.

Po \$10 — A. Jankūnas, J. Čiurlionis.

\$10 — H. Jasinis.

\$10 — Vytautas Valys.

Po \$7 — J. Venckus, J. Jakomas, V. Šaras.

Po \$7 — J. Bagdonas, Lithuanian Fund, J. Varaneckas, A. Vaitkus, K. Bačauskas.

Po \$5 — J. Kasakaitis, L. Švelnis, Ch. Shimkus, A. Dulskis, B. Liaudanskienė, A. E. Pentis, J. Dalbokas, M. Banionis.

Po \$5 — A. Valavičius, G. Balsys.

\$4 — J. T. Anderson.

Po \$2 — E. Reisonas, P. Kudreilis, L. Černiauskas, E. Malikauskas, Rev. A. Dranginis, St. Radžiūnas, C. Eurkoos, J. Pleinys, M. Ivanauskas, A. O. Vabalas, El. Bobelis, B. Jurgelionis, J. Adomaitis, P. Vaitkūnas, J. Norkaitis, G. Statkus, J. Drasutis, K. Gogelis.

Po \$2 — K. Gogelis, A. Matulionis, L. Kiaušas, Rev. V. Aleksionis, J. Žemaitis, J. Litvinas.

\$1 — J. Tamašauskas.

Labai ačiū visiems parėmusiems LD žurnalo leidimą. Mūsų lietuviška spauda laikosi tik skaitytojų dosnia širdimi ir parama.

A. Skirius, leidėjas

—o—

NAUJOS KNYGOS

"Po Ultimatumo"—Juozo Kraliausko. Išleido Liet. knygos klubas, Chicagoje. 18 pusl. Kaina \$6.

—o—

"Jūrų Keliais"—Jūrų kapitono atsiminimai—Br. Krestopaitis. Kietas viršeliais, iliustruotas. 240 pusl. Kaina \$10.

—o—

"Spaudos Baruose," žurnalisto Juozo Kapačinsko atsiminimai. Išleido Chicagos Liet. Literatūros Draugija. 216 pusl. Kietas viršeliais. Kaina nepažymėta.

—o—

Lietuvos Steigiamasis Seimas — V. Daugirdaitė-Sruogenė. Išleido Tautos Fondas, New Yorke. 262 pusl. Kaina \$6.

—o—

"Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980." Dr. Thomas Remeikis. Išleido "Institute of Lithuanian Studies Press". 680 pusl., kietais viršeliais. Kaina \$15.

ALBINAS KURKULIS

"Stock" Brokeris ir vice prezidentas
 Rodman & Renshaw, Inc.

Member New York Stock Exchange
 and Other Principal Exchanges

209 S La Salle St., Chicago, Ill. 60604

(312) 332-0560

Skambinti "Collect" is bet kur JAV

"LIETUVIAI AMERIKOS VAKARUOSE!"

Siųskite metinę prenumeratą \$5.00

Užsakykite LAV savo giminėms bei draugams, gyvenantiems rytinėse ir vidurio Amerikos valstybėse, tegu susipažįsta su mūsų veikla ir gyvenimu.

4364 Sunset Blvd., Hollywood, CA 90029
 Galima LAV užsisakyti ir patelefonuojant
 NO 4-2919

ALBINO MARKEVIČIAUS

apdraudos, namų pardavimo ir visos įstaigos nuo spalio mėnesio pradžios persikelia į naujas, didesnes patalpas

2802 Santa Monica Blvd.,
 Santa Monica, CA 90404
 Telefonas 828-7525

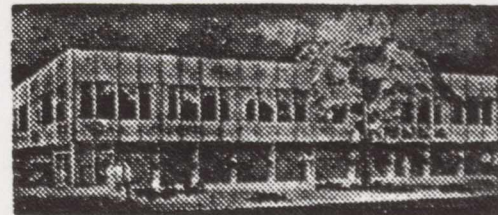
M & R Americana Ins. Service
 telef. 453-1735. Adresas 2802 Santa Monica Blvd., S. M.

Rūtos, Inc. Bend. ir Kalifornijos Liet. Kredito Sąjungos adrs. yra 2802 Santa Monica Blvd., Santa Monica, CA 90404, telef. 828-7525.

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus ne visai tarnautojai yra lietuviai, bet kiekviename skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

Drive in facilities.

ST. ANTHONY**SAVINGS & LOAN ASSN.**

1447 So. 49th Court
 Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS
 sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 ir 242-4395

LIETUVIŲ DIENŲ

Žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N.Y. — "Darbininko" adm-ja.
So. Boston, Mass.—S. Minkus
Chicago, Illinois—Balys Brazdžionis
'Gifts International,' 'Parama,'
'Marginiai.'

Cleveland, Ohio—J. Zilionis
Detroit, Mich.—St. Anthony's Parish
Library

Los Angeles, Cal.—V. Prižgintas
Putnam, Conn.—Immaculate Conception
Convent

Rochester, N.Y.—A. Sabalis
Waterbury, Conn.—"Spauda"
Woodhaven, N.Y.—"Romuva"

ANGLIJOJE

Bradford, Yorks—Kun. J. Kuzmickis

AUSTRALIJOJE

Adelaide, Edwardstown—A. Kubilius
Melbourne-St. Kilda—F. Sodaitis
Sydney—Kun. P. Butkus
Glen Osmond, S.A.—E. Reisonienė
Mirren, SA.—J. Rupinskas

KANADOJE

London, Ont.—A. Puteris
Toronto, Ont.—V. Aušoras, A. Kuolas,
St. Prakashas
Montreal, Que.—P. Rudinskas (Parish
Library)

AMERIKOS BALSAS (VOICE OF AMERICA)

Kasdien po pusvalandį Vašingtono laiku
11:00 am. ir 1:00 p.m. vasaros laiku
(arba 10:00 am. ir 12:00 noon žiemos
laiku), 20, 25, 30 ir 50 metrų trumpo-
siomis bangomis.

ICA—VOICE OF AMERICA
Lithuanian Service
Washington, D.C. 20547

THE BATTLE OF GRUNWALD.

Liberal English translation with
prologue & epilogue by J. J. Biels-
kis. From the adapted Lithuanian
version of the original in Russian
by Ivan K. Sokolnikov. An Histo-
rical novel of the Battle in 1410
with the Teutonic Knights. 160 p.p.
and XXXI footnotes. Los Angeles,
1963.

Price: \$3.00

"Lietuvių Dienos"

4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif.

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

LOS ANGELES, CALIF.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS LITHUANIAN MELODIES

Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 12:30-1:00 p.p.
Išlaiko L. Radijo Klubas
Programų koordinatorius Vladas Gilyas

3329½ Atwater Avenue
Los Angeles, CA 90039
Tel. (213)662-6906

BALTIMORE, MD.

"RADIO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D.C.
Sėkmadieniais 10-11 val. ryto
per AM radijo stotį WITH—123

Programos vedėjai: Albertas Juškus
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515

Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.
Baltimore, Md. 21227 Tel.: 242-1779

SO. BOSTON, MASS.

Lietuvių Radijo valanda LAISVĖS VARPAS

Sėkmadieniais
11:30-12:00 val. 1430 AM iš WWEL
12:10-1:00 val. 1460 AM iš WBET
Petras Vižinis, vedėjas
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIOJO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.
vedama Stepono ir Valentino Minkų
girdima sėkmadieniais 1 val.-1 val. 30 m.
Boston, Mass.—WLYN-1360

Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-
ka, dainos ir Magdūtės pasaka

502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-0489

CHICAGO, ILL.

Sophie Barcus Raidiojo Šeima

7 Programos savaitėje

Monday through Friday 4:00-4:30 p.m.
Saturday & Sunday 8:30-9:30 a.m.
Visos programos is WOPA 1490 kc AM
Programos vedėja Aldona Daukus-Barcus
Transliuojama iš nuosavos studijos
WOPA, 1490 AM banga

7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629
Tel.: HEmlock 4-2413

LIETUVOS AIDAI

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakaro
Visos laidos iš tos pačios stoties
WCEV 1450 AM banga

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
2646 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629
Phone 778-5374

ST. PETERSBURG, FLA.

"Lietuvos Aidų" programa

kas šeštadienį 12:30 p.p.
1110 AM banga, WTIS stotis
Veda Kazė Brazdžionytė
Rašyti: 2646 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas 312-778-5374
Atstovas St. Petersburg—K. Kleiva
Telef.: 360-1479

CLEVELAND, OHIO

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA TĖVYNĖS GARSAI

Isteigta 1949

Girdimi sėkmadieniais 8-9 val. ryto
WZZP, FM 106.5 mc

Vedėjas—Juozas Stempušis
4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telefonas (216) 382-9268

DETROIT, MICH.

Lietuviškas Balsas-Lithuanian Voice

WCAR—1090 AM BANGA LIVONIA

Sėkmadieniais 8:30 iki 9:00 val. ryto
Visais programos reikalais kreiptis:

KAZYS GOGELIS

13436 Garfield, Detroit, MI 48239
Telef. 545-6683

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIOJO VALANDA

2056 CNB Bldg., Detroit, Mich. 48226

WMZK-FM banga 98 mc.
Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį
nuo 8:00 iki 9:00 vakare
Programos rekais kreiptis:

Albert Misiunas, 2483 Woodmere, Detroit,
MI 48209, tel. 841-3026; Algis Zapa-
rackas, 4120 Yorba Linda Dr., Royal Oak,
MI 48072, tel. 549-1982.

HARTFORD, CONN.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė

WRYM—840 AM

Kiekv. sėkmadienį 4:30-5:30 val. p.p.

Programos vedėjas A. Dragūnevičius
Pranešėjai:

Zita Dapkienė, Alfonsas Dzikas ir
Lioginas Kapeckas
273 Victoria Rd, Hartford, CT 06114
Telefonas: CH 9-4502

NEW YORK - NEW JERSEY

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda

girdima kas šešt. iš WEVD stoties
New Yorke, nuo 8-9 v.v., 97.9 FM banga

Direktorius—Dr. Jokubas J. Stukas

234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060

Tel. (201) 753-5636

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sėkmadienį nuo 9 iki
10 v. ryto iš WHBI stoties 105.9 FM banga

ROMAS KEZYS

217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364
Telefonas: (212) 229-9134

PITTSBURGH, PA.

The First Lithuanian Radio Program in

Pittsburgh, Pennsylvania
Pittsburgh, PA — WPIT-730 kc.
sėkmadieniais 12:30-1:00 p.m.
Programos vedėjai:

Povilas ir Gertruda Dargiai
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Rd., Pittsburgh, PA 15243

HOT SPRINGS, ARK.

LIETUVIŠKA RADIOJO PROGRAMA

"LEISKIT Į TĖVYNĘ"

Lithuanian Broadcasting SPA

Kiekvieną rėnesio antrą, trečią ir ketvirtą
sėkmadienį nuo 9:30 iki 10:00 ryto
iš radijo stoties KGUS—FM 97.5 banga

Programos vedėja Salomėja Smaišienė
204 Hilltop Dr., Hot Springs, Ark. 71901
Telefonas (501) 321-9641

ROCHESTER, N.Y. DAINOS AIDAS

Sėkmadieniais 9:00 iki 9:30 val. iš ryto
Stotis: WXXI-FM 91.5 mc

Išlaiko Lietuvių Radijo Klubas
Klubo valdyba: Al Gečas, pirm., R. Kirš-
teinas, vicepirm., J. Krokytė, sekr., Ruta
Ilgūnaitė, ižd., L. Laukaitienė, narė.
320 Durnan St., Rochester, N.Y. 14621

WATERBURY, CONN.

Lietuvių Bendruomenės Balsas

Sėkmadieniais 8-9 val. vak.

Ved. Viktoras Vaitkus
10 John St., Waterbury, Ct. 06708
Tel. 756-5173 — 754-8780

MONTREAL, CANADA

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną tračiadienį nuo 11 val. v.

CFMB stotis—Banga 1410

Programos vedėjas L. Stankevičius
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Telefonas: 669-8834

TORONTO, ONT., CANADA

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

Sėkmadieniais 1:30-2:00 po pietų
Visos programos transliuojamos iš
Toronto stoties CHIN, banga 101 FM
Programos vedėjas Jonas R. Šimanavičius

614 Tedwyn Dr.
Mississauga, Ont., Canada
L5A 1K2

Tel. (416) 275-3134

ROMA, ITALIA ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku
41.15 ir 50.34 metrų bangomis

Vedėjas Dr. J. Gailius
Circonvallazione Nomentana 162

VATIKANAS, ITALIA

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sėkmad. rytais 10:30-11:00 Lietuvos laiku
ir kiekv. vak. 20:15-20:30 Lietuvos laiku
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų

Vedėjas: Kun. Dr. V. Kaziūnas

Adresas: Sezione Litvana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO

Prašome atnaujinti

"Lietuvių Dienų" prenumeratą
1981 metams.

Prenumeratos kaina:

JAV — \$18.00.

Kanados doleriais — \$20.

Adresas:

Lietuvių Dienos

4364 Sunset Boulevard
Los Angeles, CA. 90029